наша свабода

№60 ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

22 ВЕРАСНЯ 2000 года ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

стр.7

Пікеты супраць недэмакратычных выбараў узмацняюцца

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ
Алесь ПАЎЛОВІЧ

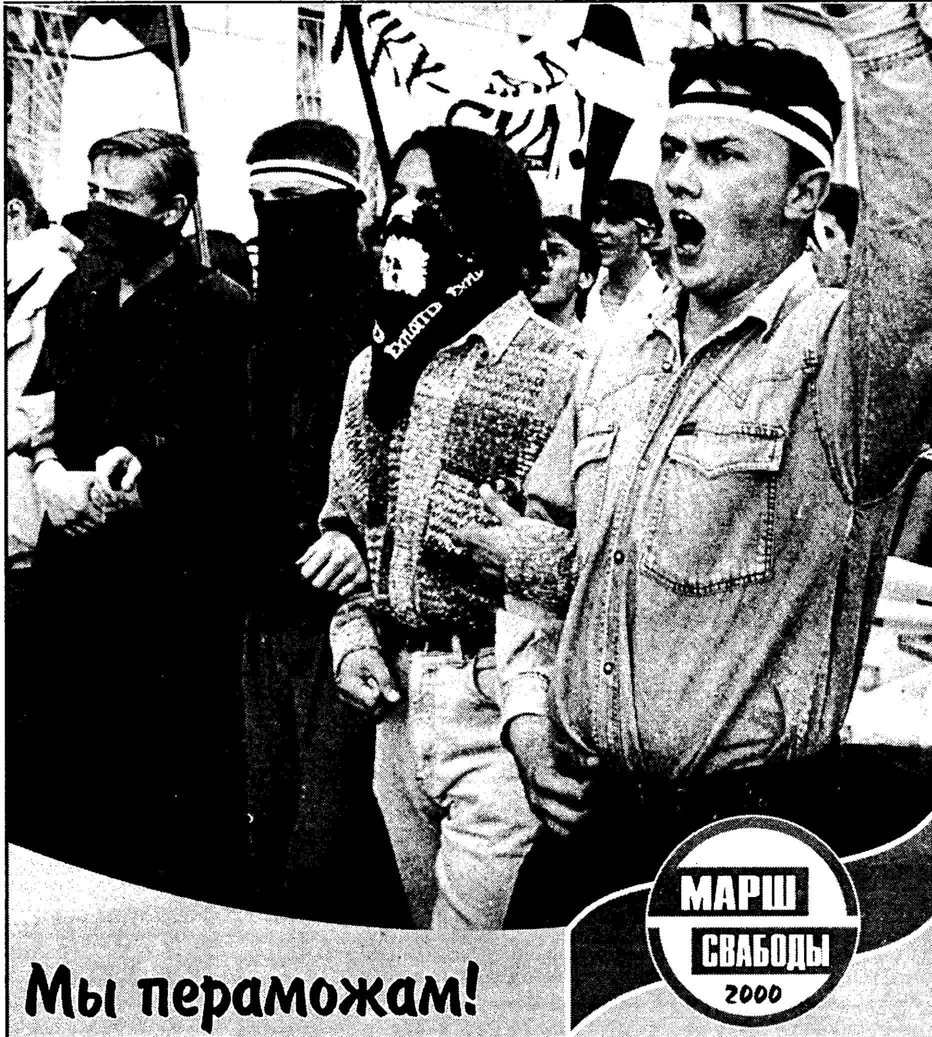
Звычайнай справай стала адкладванне разгляду справаў пікетоўшчыкаў за байкот, затрыманых мінулым тыднем. З усіх прызначаных судоў намінальна адбыліся толькі два — над дэпутатам Вярхоўнага Савета 13-га склікання Паўлам Знаўцом і над галоўным рэдактарам газеты «Рабочы» Віктарам Івашкевічам ды дырэктарам друкарні «Мэджык» Юрыем Будзько.

Паўла Знаўца, які знаходзіўся побач з пікетам на вуліцы Фабрычнай, апраўдалі за адсутнасцю складу злачынства. А з Віктара Івашкевіча суд вырашаў спагнаць штраф у памеры пяці мінімальных заробкаў – 13.000 рублёў.

Увесь наклад спецвыпуску газеты «Рабочы» з заклікам да байкоту выбараў суддзя загадала знішчыць. І хаця В.Івашкевіч падаў апеляцыю, нават калі ён пазней выйграе справу, газеты ўжо спаляць альбо парэжуць. А вось дырэктара друкарні «Мэджык» апраўдалі, вызначыўшы, што ён проста выконваў заказ кліента, і не мае права дыктаваць свае погляды іншым.

Учора прайшлі суды над Лявонам Баршчэўскім, Лявонам Садоўскім ды іншымі затрыманымі раней прыхільнікамі байкоту выбараў. Лявон Баршчэўскі быў прызнаны вінаватым у агітацыі за байкот выбараў і пакараны штрафам у 13.000 рублёў.

Тым часам новыя пікеты, што хваляй накрылі ўсе мікрараёны Мінска, прайшлі абсалютна спакойна, што стала вынікам, мабыць, пратэсту, паднятага апазіцыяй у сродках масавай інфармацыі. Пакуль што не быў затрыманы ніводзін чалавек, што стала свайго роду сенсацыяй. Пікеты плануецца працягнуць з яшчэ большым размахам, паколькі людзі жадаюць ведаць праўду.

Высокая цана на расійскую зброю

Агенцтва ваенных навінаў, Расія

Буйнамаштабная мадэрнізацыя ўзбраенняў беларускай арміі можа апынуцца пад пагрозай, паведаміла Агенцтву ваенных навінаў высокапастаўленая асоба з міністэрства абароны.

Беларусь планавала мадэрнізаваць зброю, у прыватнасці –узброіць найноўшай тэхнікай войскі супрацьпаветранай абароны і авіяцыю, а таксама войскі сумеснай расійска-беларускай групоўкі. Гэта падугледжвалася планам узбраенняў беларускай арміі на 2001-2010 гады, распрацаваным міністэрствам абароны.

Раней Беларусь набывала ўсе неабходныя кампаненты напрамую ў расійскіх дзяржаўных абаронных прадпрыемствах па ўнутраных расійскіх цэнах. Але цяпер дзяржаўная кампанія «Росвооружение», якая кантралюе ўсе пастаўкі расійскіх узбраенняў за мяжу, адмаўляецца прадаставіць зніжку Беларусі і такім чынам ставіць яе ў адзін шэраг з іншымі замежнымі краінамі.

У выніку цэны на неабходную тэхніку істотна ўзраслі, і беларускае міністэрства абароны не можа дазволіць сабе такія выдаткі. Таму яно збіраецца звярнуцца да кіраўніцтва Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі з просьбай устанавіць ільготныя цэны на ваенную і тэхнічную прадукцыю, неабходную для Узброеных сілаў Беларусі.

Ад рэдакцыі:

Паведамленне расійскага Агенцтва ваенных навінаў зноў ускалыхнула тэму, якая з'яўляецца ледзь не табуяванай у Беларусі, – тэму гандлю зброяй.

У 1996 годзе Беларусь, паводле дадзеных Стакгольмскага міжнароднага інстытута вывучэння праблемаў міру *SIPRI*, упершыню ўвайшла ў дзесятку буйнейшых экспарцёраў узбраення і вайсковай тэхнікі. Газета *Los Angeles Times* сцвярджала ў свой час, што за перыяд з 1994 па 1998 гады Беларусь апынулася сярод 15-ці буйнейшых экспарцёраў зброі.

Беларусь прадавала краінам Цэнтральнай Еўропы і «трэцяга свету» (сярод «кліентаў» называліся Перу, Судан, Йемен, Венгрыя, Чэхія і г.д.) вайсковую тэхніку – самалёты, сродкі супрацьпаветранай абароны, танкі – з сваіх «лішкаў», якія ўтварыліся яшчэ за часамі СССР.

Але любая «халява» ў пэўны момант заканчваецца. Запасы той тэхнікі, што можна было прадаць з уласнага запасу, скончыліся. І тады Беларусь вырашыла скарыстацца цудоўнай магчымасцю падарваць манаполію «Росвооружения» на продаж найноўшай расійскай тэхнікі. Сапраўды, чаму ж не? Калі можна набыць тавар па льготнай цане, а потым прадаць па цане, што крыху ніжэй за сусветны ўзровень, то такой магчымасцю грэх не скарыстацца.

Наша краіна стала канкурэнткай Расіі на вельмі шчыльным і вельмі далікатным рынку ўзбраенняў і ўдарыла па расійскіх пазіцыях на ім. Расіяне шукалі магчымасць «адпомсціць», але пакуль ім гэтага не ўдавалася.

І вось цяпер такая магчымасць з'явілася. Бо Беларусь жа сама не вырабляе ваенную тэхніку, а набывае яе ў той жа Расіі. І калі Беларусі самой спатрэбілася абнаўляць ваенную тэхніку, тут пачалася праблемы. Сапраўды, хто можа гарантаваць, што набытая найноўшая тэхніка роўнымі шэрагамі не пакацідзь далей, па-за межы Беларусі?

Каб перапыніць спекуляцыю на рынку, прасцей за ўсё адмяніць ільготы і зрабіць усе цэны аднолькавымі. Гэта і зрабіла Расія. Так што няхай цяпер Беларусь не скардзіцца на высокія кошты – пaплацілася за ранейшыя «грахі».

НАВІНЫ

■ **Магілёўскі гарвыканкам збіраецца ўвесці новы рэжым падачы ў горадзе гарачай вады — 4 разы на тыдзень.** Прычым тэмпература яе панізіцца да +45-50 градусаў, што ўдвая ніжэй за норму. Да ўсяго ацяпляльны сезон у Магілёве распачнецца сёлета ў параўнанні з мінулымі гадамі пазней, а сярэдняя тэмпература ў кватэрах не будзе пераўзыходзіць +15 градусаў. Гэта – вынік паліўнага крызісу з-за скарачэння паставак у Беларусь расійскай нафты і газу.

■ **У памяшканні мінскай фабрыкі-кухні «Папараць-кветка» 19 верасня адчынілася сталоўка для бедных.** Тут Хрысціянскае таварыства міласэрнасці (ХТМ) пры Чырвоным касцёле і гарвыканкам арганізуюць штодзённыя і без усялякіх талонаў гарачыя абеды для людзей з нізкімі даходамі. Сталоўка разлічаная на 200 чалавек. У планах ХТМ таксама раздача жабракам цёплага адзення і харчавання.

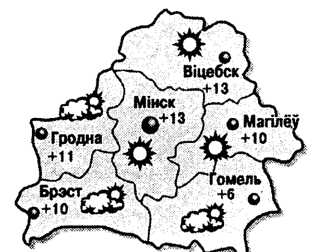
■ **На асфальтавым заводзе пад Глускам заробак плацяць кілбасой, мясным фаршам і макароннымі вырабамі.** Справа ў тым, што гэтак з рабочымі завода разлічыліся за заасфальтаванне тэрыторыі мясцовага хлебазавода, у якога, як і ў дарожных службаў, проста няма грошай.

■ **Паводле інфармацыі з міністэрства аховы здароўя, фізічны стан беларускіх дзяцей надзвычайна пагаршаецца.** За першыя 5 гадоў навучання колькасць здаровых школьнікаў скарачаецца напалову. Прычым разам з фізічнымі захворваннямі павялічваецца колькасць псіхічных. Сярод прычынаў урачы называюць занепалую экалагічную сітуацыю, перагружанасць навучальных праграмаў і дрэннае харчаванне ў школьных сталоўках.

■ **На ўборцы багатага сёлета ўраджаю бульбы ў калгасах на Маладзечаншчыне выкарыстоўваюць беспрацоўных з раённага цэнтра.** За дзень працы на полі яны, а гэта пераважна жанчыны, атрымліваюць вядро бульбы, тады як прыватнікі за тое ж даюць мех, а да таго яшчэ і пакормяць.

■ **У нядзелю ў вёсцы Залессе, што на Смаргоншчыне, пройдуць урачыстасці з нагоды дня нараджэння кампазітара, аўтара паланеза «Развітанне з радзімай» Міхала Клеафаса Агінскага.** Распачнецца свята а 12-ай гадзіне ў радавым маёнтку Агінскіх. Мяркуецца, што адбудзецца прэм'ера першай у краіне дзіцячай оперы.

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»
1045

«Грамада» блізкая да расколу

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Рашэнне старшыні Сацыял-дэмакратычнай партыі «Народная Грамада» Міколы Статкевіча вылучацца ў дэпутаты палаты прадстаўнікоў насуперак рашэнню чацвёртага Кангрэса дэмакратычных сілаў, пачало разрываць на часткі ягоную партыю.

Частка кіраўніцтва БСДП (НГ) на чале з Анатолем Сідарэвічам і Аляксеем Каралём ужо стварыла ўнутры партыі ўласную фракцыю, якая мае на мэце прытрымлівацца прынцыпаў агульнадэмакратычнай кааліцыі і выконваць усе яе рашэнні. З часам гэтая фракцыя «павінна вывесці з цяперашняга крызісу і аднавіць добрае імя беларускіх сацыял-дэмакратаў».

Варта зазначыць, што яшчэ зусім нядаўна на з'ездзе «Грамады» Міколу Статкевіча амаль аднагалосна абралі старшынёй на новы тэрмін. Цяпер жа сітуацыя кардынальна змянілася. Частка сяброў партыі ўдзельнічае ў кампаніі байкоту, а другая частка ўдзельнічае ў рэалізацыі дэпутацкіх амбіцыяў М.Статкевіча.

Сам лідэр партыі вельмі іранічна паставіўся да стварэння ў ёй фракцыі і паведаміў, што слухаць некага і з-за гэтага здымаць сваю кандыдатуру з выбараў не збіраецца. Стасункі паміж былымі сябрамі моцна напружыліся, і ў любы момант можа здарыцца так, што ў Беларусі з'явіцца яшчэ адна партыя сацыял-дэмакратычнага напрамку. Яна будзе ўжо чацвёртай – пасля Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Міколы Статкевіча, Сацыял-дэмакратычнай «Грамады» Станіслава Шушкевіча і Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі народнай згоды (в.а. старшыні – Сяргей Ярмак). ■

ЗАЯВА

БХК не должен стать сектой

Я призываю всех журналистов, которым дороги собственное достоинство и журналистская солидарность, провести, начиная с 21 сентября, полный информационный бойкот организации, именуемой БХК, и его руководителей в связи с попыткой этих руководителей не допустить представителей прессы на общее собрание БХК 16.09.2000. На мой взгляд, бойкот должен длиться до тех пор, пока «великие правозащитники» не изгонят из своей организации авторов идеи, которая грубейшим образом нарушает 19-ю статью Всеобщей декларации прав человека и в первую очередь – того, кто отдал соответствующее распоряжение секретариату общего собрания. Руководство БХК обещало разобраться с допущенным безобразием и имело достаточно времени для привлечения к ответственности авторов и главных исполнителей. К сожалению, в этом направлении пока ничего не сделано и, полагаю, нет ни малейшего желания делать. Такие нарушения нельзя оставлять без последствий. В Беларуси бывало всякое, не хватало до сих пор только тоталитарной правозащитной организации. Прошу БАЖ и всех редакторов СМИ поддержать бойкот в отношении БХК.

Александр ПОТУПА

Шарэцкі заклікае АБСЕ адумацца

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

Старшыня Вярхоўнага Савета 13-га склікання Сямён Шарэцкі, які з лета мінулага года знаходзіцца ў вымушанай эміграцыі ў Вільні, заклікаў АБСЕ перагледзець рашэнне Венскай канферэнцыі па Беларусі ды адклікаць тэхнічную місію.

У распаўсюджанай заяве «Спыніць наступ дыктатуры» апальны спікер называе прычыны, па якіх «выбары ў так званую палату прадстаўнікоў не могуць лічыцца легітымнымі з самага пачатку». Гэта найперш звязанае з тым, паводле С.Шарэцкага, што выбары ў палату прадстаўнікоў прызначаныя «грамадзянінам Лукашэнкам, тэрмін прэзідэнцкіх паўнамоцтваў якога скончыўся 20 ліпеня 1999 года». Сямён Шарэцкі падкрэслівае адсутнасць прынцыповай ацэнкі сітуацыі ў Беларусі з боку АБСЕ, якая накіравала ў Мінск «тэхнічную місію з незразумелымі паўнамоцтвамі, на чым спекулюе афіцыйная прапаганда».

Гэтую заяву С.Шарэцкага можна было б успрымаць як пустое сатрасанне паветра, калі б не падтрымка літоўскіх парламентарыяў, выказаная на нядаўняй прэс-канферэнцыі ў Вільні. Кіраўнік дэпутацкай групы Сейма Літвы па сувязях з Беларуссю Саўлюс Печалюнас сказаў радыё «Свабода»: «Мы такі зварот накіруем, абапіраючыся на ацэнкі Старшыні Вярхоўнага Савета Беларусі і на аналіз венскіх рашэнняў канферэнцыі АБСЕ. Думаю, тэхнічна яшчэ дастаткова часу, каб прымусіць АБСЕ адумацца і адклікаць тэхнічных назіральнікаў». ■

ФОТАФАКТ

Рабочыя камунальнай службы зафарбоўваюць блакітнай фарбай заклік «Байкот-2000»

Пажар у мінскім дзіцячым садку

Наталля ІВАНОВА

78 дзяцей былі эвакуяваныя мінскімі пажарнікамі з памяшкання дзіцячага садка № 245 г.Мінска на вул. Кальварыйскай.

Як паведаміў мінскі гарадскі цэнтр супрацьпажарнай прапаганды, пагроза пажару ўзнікла 20 верасня каля 17 гадзінаў. У гэты час супрацоўнікі прадпрыемства "Тэхаўтарамспецбуд" праводзілі ў дзіцячым садку бойлерныя зварачныя работы. З-за халатнасці аднаго з іх іскра ад зваркі трапіла на аконны ўцяпляльнік, ад чаго ўзнікла тленне і моцнае задымленне некалькіх памяшканняў садка.

На месца здарэння імгненна выехала чацвёртае аддзяленне падраздзялення міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Усе дзеці былі эвакуяваныя на вуліцу, а ўзгаранне – патушанае.

Цяпер супрацоўнікі «Тэхаўтарамспецбуда» чакаюць штраф за парушэнне правілаў процівапажарнай бяспекі. Але цікава: чаму ў памяшканні, дзе знаходзяцца дзеці, праводзяцца небяспечныя зварачныя працы? ■

Дыскрымінацыя ўладамі незалежных СМІ ў Беларусі

Праўленне ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў» прыняло заяву ў сувязі з палітыкай органаў улады, скіраванай на дыскрымінацыю незалежных СМІ. Мы знаёмім чытача з галоўнымі тэзамі заявы.

Абвясціўшы аб сваёй гатоўнасці стварыць умовы для правядзення дэмакратычных і справядлівых выбараў, беларускія ўлады на самой справе актывізавалі палітыку абмежавання свабоды слова, узмацнілі ціск на недзяржаўныя СМІ, наладзілі татальны кантроль за распаўсюджваннем інфармацыі і працягваюць выкарыстоўваць метады запалохвання незалежных мас-медыя.

У друкарні «Мэджык» быў арыштаваны наклад чарговага нумара газеты «Рабочы» і спецвыпуск гэтага выдання. Галоўнага рэдактара «Рабочага» Віктара Івашкевіча, юрысконсульта Дзмітрыя Касцюкевіча, генеральнага дырэктара УП «Мэджык» Юрыя Будзько затрымалі і адвезлі ў Першамайскі РАУС г.Мінска, дзе на іх былі складзеныя пратаколы аб адміністратыўным правапарушэнні. Супрацоўнікі Першамайскага РАУС, а таксама КДБ абвінавацілі іх у здзяйсненні правапарушэння паводле арт.167-3 КоАП – парушэння заканадаўства аб выбарах. Беларускі Выбарчы кодэкс не прадугледжвае адказнасці за заклік да байкоту выбараў, аднак такую адказнасць прадугледжвае Кодэкс аб адміністратыўных правапарушэннях. Гэта дае магчымасць уладам чыніць палітыку падвоеных стандартаў: дэманстраваць замежнікам быццам бы дэмакратычны Выбарчы кодэкс, а ўнутры краіны карыстацца Кодэксам аб адміністратыўных правапарушэннях.

У дзяржаўным друку з'явілася пастанова Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў «Аб парадку выкарыстання дзяржаўных СМІ пры падрыхтоўцы і правядзенні выбараў дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь». Сама назва пастановы сведчыць аб дыскрымінацыі, падзеле прэсы на «вартасную» і «другасную». Размова вядзецца не аб парадку асвятлення выбарчай кампаніі, не аб задзейнічанні мас-медыя, а менавіта аб «выкарыстанні дзяржаўных СМІ». Акрамя таго, пункт 13 пастановы Цэнтрвыбаркама абвязвае недзяржаўныя СМІ да ўдзелу ў выбарчай кампаніі, да забеспячэння роўных магчымасцяў для выступленняў кандыдатам у дэпутаты – прычым, бясплатна. Такі падыход супярэчыць прынцыпам свабоды прэсы, замацаваным у арт. 33 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, артыкулах 3 і 35 Закона аб друку...

Мы звяртаем увагу беларускай і міжнароднай грамадскасці, арганізацыяў ды інстытутаў, якія прынялі рашэнне ажыццяўляць тэхнічнае назіранне за правядзеннем выбараў, што дэклараваныя беларускай уладай «перыяд міру» і «атмасфера даверу» падчас выбараў не толькі не стварваюцца, але складзеныя варункі, у якіх вядзецца выбарчая кампанія ў краіне, нагадваюць адкрытую вайну супраць незалежнай прэсы. ■

Праўленне ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў»

Наглядання не будзе

Рыгор БУЯН

Пакуль што не ўсе тэхнічныя эксперты Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека (БДІПЧ) АБСЕ прыехалі ў Мінск. Аднак персанальны склад місіі ўжо сфарміраваны з экспертаў ЗША, Італіі, Францыі, Польшчы, Балгарыі ды Украіны. Узначальвае тэхнічную місію прадстаўніца Нарвегіі Элізабет Расмусен. У распаўсюджаннай інфармацыі кіраўнік місіі сцвярджае, што прыезд экспертаў БДІПЧ «не ёсць місія назірання за выбарамі». «Беларускія ўлады не дасягнулі дастатковага прагрэсу ў падрыхтоўцы дэмакратычных выбараў, каб накіраванне місіі наглядальнікаў было абгрунтаваным. Аднак апошнія змены ў выбарчым заканадаўстве робяць апраўданым размяшчэнне абмежаванай місіі ў тэхнічнай ацэнцы».

Гэтай заявай Элізабет Расмусен канчаткова абвергла хлусню афіцыйнай прапаганды, якая ўбівае ў галовы беларусаў думку пра міжнароднае назіранне за выбарамі ў палату прадстаўнікоў у асобе тэхнічнай місіі. Гэта абсалютна не так. У шчыльным кантакце з КНГ АБСЕ ды парламенцкай тройкай эксперты БДІПЧ АБСЕ мяркуюць вельмі пільна назіраць за палітычнай сітуацыяй і захаваннем правоў чалавека, сканцэнтраваўшы асаблівую ўвагу на праблемах мас-медыя. Не больш за тое.

Зрэшты, заклапочанасць становішчам айчынных СМІ ўжо выказала эксперт, якая спецыялізуецца на праблемах СМІ, Джавана Маёла на сустрэчы з экспертамі па пытаннях СМІ ад апазіцыі. Яна выказала вялікую заклапочанасць сітуацыяй з арыштам накладу спецвыпуску газеты «Рабочы», юрыдычнымі аспектамі нядаўняй пастановы Цэнтрвыбаркама «Аб парадку выкарыстання дзяржаўных СМІ пры падрыхтоўцы і правядзенні выбараў». Джавана Маёла, зважаючы на юрыдычныя нюансы, казала пра неабходнасць магчымага пашырэння кола тэхнічных экспертаў за кошт высокакваліфікаваных юрыстаў. ■

Шпіёна злавілі

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Па падазрэнні ва ўчыненні антыдзяржаўных дзеянняў супрацоўнікамі контрразведкі Камітэта дзяржаўнай бяспекі Беларусі затрыманы замежны грамадзянін.

Як паведамілі БелаПАН у Цэнтры інфармацыі і грамадскіх сувязяў КДБ рэспублікі, грамадзянін замежнай дзяржавы быў затрыманы 16 верасня на падставе матэрыялаў, якія меліся ў беларускіх спецслужбаў, аб ягоных дзеяннях па ўцягванню беларускіх грамадзян у дзейнасць па збору разведвальнай інфармацыі, кіраўніцтву дзеяннямі агентаў, завербаваных замежнай разведкай, забеспячэнню іх тэхнічнымі сродкамі шпіянажу і валютай. Затрыманы змешчаны ў следчы ізалятар КДБ, яму прад'яўлена абвінавачанне па артыкулу 62 (шпіянаж) Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь.

Фота REX/ProMedia

Імя затрыманага, ягонае грамадзянства і род афіцыйнай дзейнасці ў рэспубліцы ў інтарэсах следства не абвяшчаюцца. ■

БелаПАН

Беларусы на фінансавым форуме

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

26-28 верасня акцыянеры Міжнароднага валютнага фонду і Групы Сусветнага банка збяруцца ў Празе, каб на працягу двух з паловай дзён абмеркаваць рабочыя пытанні, правесці кансультацыі ды выказаць думкі сваіх краінаў па міжнароднай эканамічнай і фінансавай сітуацыі.

Беларускую дэлегацыю ўзначаліць віцэ-прэм'ер Генадзь Навіцкі, які адначасова з'яўляецца кіраўніком Сусветнага банка ад Беларусі. У склад дэлегацыі ўваходзяць таксама старшыня праўлення Нацбанка, міністры эканомікі, фінансаў, прадстаўнікі МЗС ды Савета міністраў. 24 верасня запланаваная сустрэча беларускага боку з віцэ-прэзідэнтам Сусветнага банка рэгіёна Еўропы і Цэнтральнай Азіі Ёханесам Лінам.

На штогадовыя сходы акцыянераў МВФ ды Сусветнага банка з'язджаецца мноства афіцыйных прадстаўнікоў краінаў-членаў гэтых арганізацыяў, што дае магчымасць праводзіць афіцыйныя і неафіцыйныя кансультацыі на самым розным узроўні. У гэтых мерапрыемствах удзельнічаюць каля 15 тысячаў чалавек. Сходы з'яўляюцца буйнейшымі ў сусветнай практыцы сустрэчамі міністраў фінансаў і банкіраў. ■

Школьнікам – бульбу, настаўнікам – мяса

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Звычайная ўжо для Беларусі практыка пасылаць навучэнцаў на збор ураджаю ўжо не выклікае пратэсту ні ў саміх дзяцей, ні ў іх бацькоў, ні ў настаўнікаў. Больш за тое, дзеці самі рвуцца на калгасныя палеткі – абы не вучыцца.

У пасёлку Пагранічны Берастаўіцкага раёна школьнікі згодныя лепей папрацаваць. Мясцовы калгас паабяцаў усім заплаціць пасля заканчэння збору бульбы гатовыя грошы.

Збярэш тону бульбы – атрымаеш 2.840 рублёў. Хто будзе працаваць штодня, забыўшыся на школьныя навукі, можа разлічваць яшчэ на дадатковыя 6 тысяч. Школьнікам таксама абяцаюць паездку ў Гродна ў тэатр. Самой школе калгас спрэзентуе музычны цэнтр. Настаўнікі, якія будуць наглядаць за працай вучняў на палетках, атрымаюць ад гаспадаркі па 20 кілаграмаў мяса. Мяркуецца, што праца на бульбяных палетках працягнецца каля трох тыдняў. ■

Блеф и тщета куртизанок

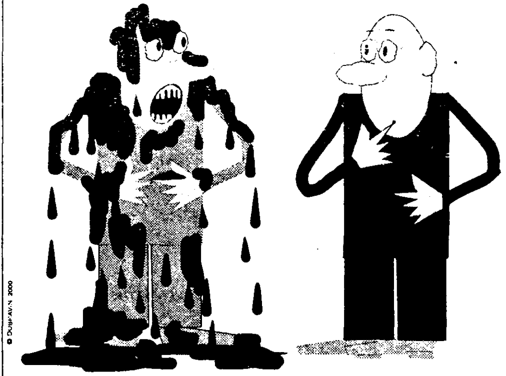
Александр ДУБРАВИН

(Начало в №№ 56, 57, 58, 59)

Зачем? Вот в чем вопрос!

Зачем присягать на верность гнилому режиму в переходное и неясное время? Зачем намертво связывать себя с исторически бесперспективной личностью, с системой, впереди у которой — сплошная деградация? Тем более, если сам ты еще не очень стар, дети пристроены, а оставшийся кусок жизни можно неплохо прожить и без занудливых проповедей Лукашенко? При обязательном условии, конечно, что ты не цыган, который за компанию, как известно, и повеситься может. Зачем одиннадцать «палаточников» засвечиваются в качестве авторов этого нелепого текста, который даже у приверженца режима может вызвать скептическую улыбку? А представьте себе, как он будет читаться спустя пару лет: **«Мы хорошо помним тот шоковый, разрушительный для страны обвал, который обрушился на наш народ в 1991-1994 годах. Деградация государства была остановлена только благодаря избранию и действиям первого Президента Республики Беларусь, сумевшего в тяжелейшей обстановке вначале остановить процессы развала и распада, а затем повернуть их вспять».** Тем более, что мы тоже хорошо помним тот шоковый обвал 1994 года, и помним, что было накануне. Помним, что средняя зарплата до этого обвала была сто долларов, магазины ломились от продуктов, были биржи и банки, люди пользовались почти всеми декларированными правами и свободами, не боялись говорить правду, власть была законной, а независимостью страны не торговали. Сама страна была безъядерной и нейтральной, в Минск приезжал президент США, сокращались военные расходы. Люди начинали возрождать родную культуру и язык, на экранах телевизоров еще не мелькали суконные рожи прислужников режима, а велись политические дебаты в прямом эфире. Дети без опаски гуляли на улицах, о похищениях людей читали только в книгах, милиционеры улыбались гражданам, а фашистов мы видели преимущественно в кино.

Помнится, что в те времена одного важного человека, который неправильно оприходовал ящик гвоздей, сняли за это с позором с высочайшей государственной должности. И больше всех разорялся по этому поводу с трибуны Верховного Совета один болезненно самолюбивый депутат с сиплым голосом. А другой самолюбивый и молодой депутат (который впоследствии бесследно исчез после бани) тогда кричал радостно: «Первый беловежский Зубр пал!».

Видите, как много мы еще помним из событий того времени, несмотря на повальное государственное вранье. Давно живем на свете. Помним, что было просто великолепно, если сравнивать с сегодняшним днем. Несравнимо великолепно. И незабываемую атмосферу свободы, которую еще не завоняли всякого рода провинциальные начальнички, помним. А потом наступил обвал. Разрушительный и катастрофический. И обвал этот в учебниках истории будет называться «избранием и действиями первого президента Республики Беларусь»! Воровать начали эшелонами, присваивать – бюджетами, торговать всем, затыкать рот людям дубинками, врать прямо в глаза... Но, не будем о грустном! Наша задача — не вывалять авторов в их собственной лживой мерзости, но понять мотивы их поступка. Зачем писали?

Для этого давай, читатель, пристально посмотрим на всю неполную дюжину «радетелей за народ». Она состоит из нескольких придворных и государственных бизнесменов (Ананьев, Александрович, Липкин, Астапченко), пары бывших партаппаратчиков (Котляров и Куцко) и группы полковников КГБ и МВД (Биккинин, Бурак, Глуховский, Ходневич). В эту группу совершенно непонятно зачем (за компанию?) записался и директор хлебокомбината по фамилии Кулик. То есть, эти люди — исполнители чужой воли, достаточно переработанные режимом и неоднократно им использованные.

Именно они поддержали государственный переворот в 1996 году. *Именно они срослись* с режимом всеми фибрами души и вне его существовать в качестве самостоятельных политических единиц не смогут. Этот режим для них удобен, правила игры ясны: кланяйся шефу, кричи «одобрям-с», пользуйся привилегиями. Именно они, сейчас, в пору тяжелейшего кризиса режима, напоминают Лукашенко о своей преданности, верности, поддержке. С намеком на то, что их не должны забыть в этой новой круговерти. Ведь режим остро нуждается в обновлении кадров, в косметической пластической операции. Старые кадры поизносились, выработались, завяли и выдохлись. Нужны новые кандидаты, лояльные к Лукашенко, страстно желающие встроиться во власть, обладающие более приличным прошлым, умеющие говорить на телекамеру и привыкшие сморкаться в платок, а не в занавески. Ведь провинциальные старые кадры не умеют работать тонко, дипломатично, а все возникающие по работе трудности норовят разрешить при помощи протянутой руки, кулака или мата. И в самом деле: что могут построить полковники МВД и КГБ? Тюрьму? Зону? Пыточную камеру? Полковников во власти и без того целый гарнизон. И вот ребята-депутаты испугались, что их нынче отодвинут в сторону. Придут амбициозные новички, всякие там поднаторевшие в политическом лицемерии абрамовы и федуты, начнут мелькать на первых ролях, а их, верных, Хозяин положит на запасную полку.

Но и это не все. Ближайшая пятилетка ознаменуется крупнейшим разделом и присвоением собственности в нашей стране. Все наше добро вскоре станет добром, присвоенным заботливыми дядями от режима, представляющими интересы российских бизнесменов. Собственно говоря, этот процесс уже начался. Незаметно, потихоньку, воровато, но начался. Кому как не полковникам знать об этом? Лукашенко долго сидел на народной собственности, но сохранил ее, фактически, не для народа, не для отечественных бизнесменов, а для московской мафии. Недаром в письме транслируются следующие строчки: **«Нас не может не волновать, какой будет будущий парламент. Будет ли он верно служить интересам народа или, в очередной раз предав их, развернет ожесточенную борьбу за власть и займется ревизией достигнутого?».** То есть, *спрашивают* авторы обращения, скажите нам определенно: вы не отнимете у нас то, к чему мы уже привыкли? Дадите нам еще чего-нибудь? Или пойдете все-таки против народа? Ревизии нам не надо. Мы сами себе ревизоры. Нам надо **«Спокойствие и уверенность в наши души!».**

ЗАЧЕМ? Этот вопрос мы с тем же основанием, читатель, задаем сегодня и приличным людям от оппозиции, которые все-таки по разным причинам пошли на эти выборы. Зачем вам нужен был этот позор? Кажется, только что началась избирательная горячка, а группа соискателей лукашенковского хлеба уже стоит растерянная, угнетенная, обиженная и жалко оправдывается: «Мы думали они сделают так... А они поступили не так...». Неужели (возникает еще один вопрос), чтобы определить содержимое выгребной ямы, необходимо в нее нырять с головой? Обычно люди узнают это по запаху.

И все-таки, на что рассчитывали некоторые кандидаты-демократы, принимая участие в выборах, и почему это у них не может получиться? Об этом мы поговорим в следующем номере.

Продолжение следует

НАРОДНАЕ МЕРКАВАННЕ

1. Як вы лічыце, ці будуць выбары ў палату прадстаўнікоў нефальсіфікаванымі?

2. Ці можаце вы назваць 2-3 дэпутатаў дзеючай палаты прадстаўнікоў?

Таццяна, мадэльер

— Я думаю, што ўлада прапіхне ў палату тых, хто ёй патрэбны там. Гэта мая асабістая думка.

— З дэпутатаў гэтай палаты-парламента я нікога не ведаю, бо не вядзецца ніякага асвятлення працы іхняй, як гэта раней было.

Ала, беспрацоўная

— Гэта будзе залежаць ад таго, ці будуць назіральнікі. А калі назіральнікаў не будзе, то аб якой сумленнасці можна казаць?

— Пра дэпутатаў нічога не скажу, СМІ пра іх нічога не паведамляюць, а чаму – не ведаю.

Мая, студэнтка

— Як заўсёды. А як заўсёды – гэта значыць несумленнымі.

— А дэпутатаў не ведаю. Ніхто не ведае? Ці іхняя праца не асвятляецца, ці яны нічога не робяць.

Віктар, навуковы супрацоўнік

— Цяжка сказаць. Магчыма, што і так, а магчыма і не. Апазіцыя таксама сваіх прапіхвае, дык чаму ж выбары будуць несумленныя?

— Зараз нікога з дзеючых дэпутатаў успомніць не магу.

Уладзімір, інжынер

— Выбары можа і не будуць сумленнымі, але ўлады зробяць шмат, каб іх прызналі. А скарыстаюцца гэтым, як і раней, прайдзісветы розныя.

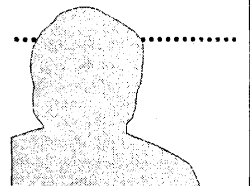
— Слаба я ведаю гэтых людзей, таму што яны мне нецікавыя.

Алег Тарасевіч, дырэктар ААТ «Альвена-інфа»

— Не, несумленнымі. Апазіцыі як такой няма. Кантроль толькі з боку дзяржавы. Задушаныя сродкі масавай інфармацыі. 60-70 працэнтаў, што несумленнымі.

— Калі падумаць... Не, не магу ўспомніць. Ус, па-мойму, ёсць такі. Не асвятляецца зусім праца парламента. Ды і навошта асвятляць, калі ніякай апазіцыі ўнутранай там няма? Вось у Расіі цікава глядзець, не тое, што ў нас.

Павел Антонавіч, адукацыя вышэйшая (ад фотакамеры збег)

— Ранейшы вопыт падказвае, што выбары проста не могуць быць сумленнымі. Назіранне за папярэднімі абвяшчэннямі і за іх выкананнем падказвае, што з тых, хто прыходзіць, – нішто лепшыя не зробіць. І на выбары я не пайду, альбо выкраслю ўсіх.

— А наконт дзеючых дэпутатаў, то ведаю толькі дэпутата на сваёй акрузе Васіля Хрола. Шмат абяцаў, ледзь не як Жырыноўскі, а насамрэч...

Віялета, інжынер-электрык

— Пяцьдзесят на пяцьдзесят. Як гэта? Гэта значыць некаторыя фальсіфікацыі будуць, але нязначныя. Парушэнні ёсць заўсёды.

— Не ведаю нікога, не сачу за іх працай. Раней, пры ранейшым парламенце – ведала, а зараз неяк...

Марына, настаўнік

— Я ў палітыку не ўдаюся і лічу, што трэба прагаласаваць, за таго, за каго лічыш патрэбным. Я пайду і прагаласую, а там бачна будзе.

— Ні аднаго не ведаю, бо няма работы ніякай у іх там. І лідэраў таксама сярод іх няма, палітыкаў сапраўдных.

Апыталі
Аляксей ШЫДЛОЎСКІ і Уладзімір ШЛАПАК (фота)

АДКРЫТЫ ЛІСТ

Прежде необходимо ответить...

(Бывшим депутатам Верховного Совета Республики Беларусь 13 созыва, зачисленным в палату представителей)

В преддверии новых выборов каждый из вас так или иначе заявляет о своей ответственности за все, что происходило в этой несчастной стране после референдума 1996 года.

В связи с этим обращаюсь к вам, господа шпилевские и красуцкие, пашкевичи и кучинские, я обращаюсь в том числе лично к начальнику следственного комитета МВД Республики Беларусь г-ну Глуховскому: как люди, называющие себя депутатами парламента, что вы предприняли, чтобы защитить право на жизнь вашего коллеги по депутатскому корпусу Виктора Гончара, которого в сентябре 1996 года вы тайным голосованием избрали председателем Центральной избирательной комиссии? Что вы предприняли для того, чтобы найти В.Гончара и прекратить пытку членов его семьи и близких?

Все это время вы делаете вид, что ничего не происходит. Но помните, ответственность за все преступления Лукашенко, которые вы прикрываете, действительно лежит и на вас.

Вы говорите, что все это время вы трудились на благо родины. Например, г-н Красуцкий утверждает, что благодаря его деятельности в палате Беларусь не потеряла ни одной человеческой жизни. Да, вы «трудитесь». Это благодаря вам в стране зародился и активно применяется властями политический терроризм, жертвой которого стал руководитель легитимного органа власти – Верховного Совета 13 созыва, признаваемого мировым сообществом. Благодаря вашим «трудам» никто из граждан нынешней Беларуси не может чувствовать себя в безопасности, особенно те из них, кто не согласен мириться с рабской жизнью, которую вы предлагаете.

Сегодня вы опять проситесь в палату. Жалко, что вам приходится хотя бы делать вид, что вы ищете поддержки у населения. Как вам, должно быть, обидно, что нужно соблюдать все эти условности в связи с выборами и отвечать на «глупые» вопросы избирателей, в том числе и на мой.

Зинаида ГОНЧАР,
15 сентября 2000 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК • 25 СЕНТЯБРЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.40 «Олимпиада: день за днем».
08.00 Резонанс.
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.25 «Сегодня с вами...» Народная артистка Беларуси Мария Захаревич.
09.50 Здоровье. Тележурнал.
10.15 «Все мои дети». Сериал.
11.00 Новости.
11.10 Гимнастика. Соревнования мужских и женских команд на отдельных снарядах. Финалы. В записи по трансляции из Сиднея.
13.00 Новости.
13.10 Гимнастика. Соревнования мужских и женских команд на отдельных снарядах. Финалы. Продолжение.
14.10 Теленавигатор.
14.30 «Судьба человека». Виктор Молодых.
15.00 Новости.
15.15 Мультсериал для детей. «Денвер. Последний динозавр» (Франция).
16.10 Музыкальный салон с Элеонорой Езерской. Памяти композитора Виктора Помозова.
16.45 Авто-парк.
17.00 Новости.
17.10 Столица. Информационно-аналитическая программа.
17.40 Документальный экран. «Город, нарисованный осенним светом» (ТО «Телефильм»).
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Политические диалоги.
19.50 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 Премьера телеэкрана. В.Кикабидзе и А.Петренко в фильме Г.Данелии **«ФОРТУНА»** (Россия).
23.40 «Олимпиада-2000». Гимнастика. Видеообозрение.
00.10 Третий тайм.
00.40 Новости.
00.50 Криминальная хроника.

15.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
17.00 Новости.
17.30 «Вавилонская башня». Сериал.
18.35 Погода.
18.40 «Маленькие...».
19.00 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.25 Погода.
21.30 Сериал «Тысячелетие».
22.25 Взгляд.
23.10 Новости.
23.30 Сериал «Майк Хаммер».

08.00 Вести.
08.15 Дежурная часть.
08.30 Олимпиада-2000. Легкая атлетика.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
11.30 Олимпиада-2000. Штанга. Гимнастика. Греко-римская борьба.
16.00 Вести.
16.35 Худ. фильм **«УМЕРЕТЬ, ЧТОБЫ ЖИТЬ»**. 1-я серия.
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Команда-2000. Дневник Олимпийских игр.
20.55 Фильм-катастрофа **«ТИТАНИК»**. 1-я серия.
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 Олимпиада-2000. Волейбол (мужчины).
00.05 Прогноз погоды.

07.00 Программа передач.
07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 **«СНЕЖНАЯ КОРОЛЕВА»**. Худ. фильм.
09.05 Ф.Мендельсон. Концерт для скрипки и фортепиано с оркестром.
09.40 Зарубежное документальное кино.
10.30 «Обаяние таланта».
11.30 Новости культуры.
11.40 **«ВЕСЕЛЫЙ РОМАН»**. Худ. фильм.
12.45 Кремлевские няньки.
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 70-х годов.
13.55 Д.Шостакович. Симфония №5.
14.40 Гербы России.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк». Сериал.
16.00 «Мир авиации». Тележурнал.
16.25 Олимпиада-2000.
17.30 Новости культуры.
17.40 «Подарила мне жизнь пороги ледяные».
18.15 Из концертного зала. «Бах сегодня».
18.45 «Кто там...».
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Рекс». Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.50 «Четыре главы из жизни мастера».
20.45 После новостей...
21.05 «История солдата». Спектакль.
22.35 Армстронгу посвящается...
23.00 Новости культуры.
23.20 Программа передач.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15 Спорт, погода.
05.20 Криминал.
05.35 Большие деньги.
05.50 Впрок.
06.15 Криминал.
06.20 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
06.50 Большие деньги.
07.15 Спорт, погода.
07.20 Впрок.
07.45 Карданный вал.
07.55 Сериал «Охота на Золушку».
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.00 Сегодня.
13.30 Криминал. «Чистосердечное признание».
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.25 Герой дня.
18.50 Сериал «Бандитский Петербург».
19.55 Сериал «Скорая помощь».
21.00 Сегодня.
21.45 Сидней-2000.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Футбольный клуб».
00.05 «Антропология».

05.50 Вставай!
06.00 День за днем.
07.40 Дорожный патруль.
08.00 Новости.
08.10 Боевик **«ЗАМЕНА. ПОСЛЕДНИЙ УРОК»**.
10.05 «Х-фактор».
10.35 «Все в сад!».
11.05 Катастрофы недели.
12.00 День за днем.
14.00 Новости.
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 Телемагазин в Минске.
16.05 «Про любовь».
16.35 Сериал «Дежурная аптека III».
17.10 Дорожный патруль.
17.30 Театральный понедельник.
18.00 Сериал «Морская полиция».
19.00 Новости дня.
19.25 «Алле, народ!».
19.45 «Вы - очевидец».
20.40 Сериал «Золушка и принц».
21.45 Дорожный патруль.
21.55 Программа передач.
22.00 Новости.
22.20 Комедия **«СЕКСБОМБЫ ЭФИРА»**.
23.45 ДИСК-канал.
00.20 Дорожный патруль.

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Электрошоковое оружие! Защити себя!
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Сериал «Экология человека», «Терра Вита».
20.20 Телемагазин.
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 «Мгновения истории».
21.40 Фирма «Лантре» представляет.
21.45 Худ. фильм **«ОПАСНАЯ ЗОНА»**.
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Новости.
00.00 «Ночь с Ларисой Грибалевой».
01.00 Мистический триллер **«УКРАДЕННОЕ ПРОКЛЯТИЕ»**.
02.30 «СТВ - 24 часа».

ВТОРНИК • 26 СЕНТЯБРЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.50 «Олимпиада: день за днем».
08.10 Политические диалоги.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 Греко-римская борьба. Финалы. Трансляция из Сиднея.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.00 Третий тайм.
12.30 Л.Рублевская. «Последняя из рода Алелькович». Историческая драма в стихах.
13.00 Новости.
13.10 Дневной сеанс. **«ПУЩА»**. Телевизионный худ.фильм («Беларусьфильм»). 1-я серия.
14.15 Столичный хит. Музыкально-развлекательная программа.
15.00 Новости.
15.10 Мультсериал для детей. «Денвер. Последний динозавр» (Франция).
16.05 «5х5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.35 Бездельник.
17.00 Новости.
17.15 Документальный экран. «Отражение» (ТО «Телефильм»).
17.30 «А музыка звучит...» «Голоса прошлого». Пятый фестиваль камерной музыки «Музы Несвижа».
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.20 «Москва - Минск».
19.50 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 Кинопоэма режиссера А.Михалкова-Кончаловского **«СИБИРИАДА»** («Мосфильм»). 1-я серия.
23.15 Музыка без границ. Музыкально-информационная программа.
23.45 «Олимпиада-2000». Грекоримская борьба. Видеообозрение.
00.15 Новости.
00.25 Криминальная хроника.

08.00 Новости.
08.15 «Вавилонская башня». Сериал.
09.20 На XXVII Олимпийских играх.
11.00 Новости.
11.15 Телеканал «Добрый день».
11.45 На XXVII Олимпийских играх.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Мультсериал «Охотники за привидениями».
14.45 Царь горы.
15.15 ...До шестнадцати и старше.
15.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
17.00 Новости.
17.30 «Вавилонская башня». Сериал.
18.30 Погода.
18.35 Сериал «Русский транзит».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.25 Погода.
21.30 Комедия **«ОСЕННИЙ МАРАФОН»**.
23.20 Новости.
23.35 Сериал «Темные небеса».

07.00, 08.00 Вести.
07.50 Городские новости.
08.15 Черным по белому.
08.20 Дежурная часть.
08.35 «Приключения Папируса». Мультсериал.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.35 Вечерний экран. **«УМЕРЕТЬ, ЧТОБЫ ЖИТЬ»**. 2-я серия.
18.00 «История любви». Сериал
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Команда-2000. Дневник Олимпийских игр.
20.55 Фильм-катастрофа **«ТИТАНИК»**. 2-я серия.
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 Мужчина и женщина. Н.Расторгуев.
23.45 «Круглая дата».
00.10 Комедия **«ЧЕЛОВЕК ЭПОХИ ВОЗРОЖДЕНИЯ»**.
02.30 Прогноз погоды.

07.00 Программа передач.
07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 **«ВАТЕРЛОО»**. Худ. фильм.
09.45 Док.кино Израиля.
10.40 Р.Штраус. «Жизнь героя».
11.30 Новости культуры.
11.40 **«НЕПОДСУДЕН»**. Художественный фильм.
13.15 Олимпиада-2000.
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 70-х годов.
14.00 Гербы России.
14.15 Олимпиада-2000.
15.00 Новости.
15.10 «Пиноккио». Сериал.
15.40 «Я к вам лечу воспоминаньем». Мультфильм.
16.10 «Под сенью дружных муз».
16.30 Худ. фильмы.
17.30 Новости культуры.
17.40 «Ноу-хау».
17.50 Старый патефон.
18.25 «Цитаты из жизни».
19.05 Вечерняя сказка.
19.15 «Рекс». Мультсериал.
19.25 Программа передач.
19.30 Новости культуры.
19.50 Док.кино Израиля.
20.40 После новостей...
21.00 **«ВАТЕРЛОО»**. Худ. фильм.
23.05 Новости культуры.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20, 07.45 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
07.55 Сериал «Бандитский Петербург».
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.25 «Что? Где? Когда?».
12.50 Мультфильм.
13.00 Сегодня.
13.30 Герой дня без галстука.
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.25 Герой дня.
18.50 Сериал «Бандитский Петербург».
19.55 Сериал «Скорая помощь».
21.00 Сегодня.
21.45 Сидней-2000.
23.00 Футбол. Лига чемпионов. «Динамо» (Киев) - «Андерлехт» (Бельгия).

05.50 Вставай!
06.00 День за днем.
07.45 Дорожный патруль.
08.00 Новости.
08.10 Боевик **«УДАР ПАНТЕРЫ»**.
09.45 Телемагазин в Минске.
10.05 Сериал «Золушка и принц».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.50 Телемагазин в Минске.
12.00 День за днем.
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 Телемагазин «Формула здоровья».
15.35 «Le-go-go».
16.10 «Своя игра».
16.40 Сериал «Дежурная аптека III».
17.15 Дорожный патруль.
17.30 Программа «БИС».
18.00 Сериал «Морская полиция».
19.00 Новости дня.
19.25 «Алле, народ!».
19.45 «Академия собственных ошибок».
20.45 Сериал «Золушка и принц».
21.45 Дорожный патруль.
22.00 Новости.
22.20 Фильм **«ЛОБОТРЯСЫ»**.
00.10 ДИСК-канал.
00.45 Дорожный патруль.
00.55 Сериал «Дежурная аптека III».

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа К.Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Док.сериал «Незримые силы животных».
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Красотки».
21.45 «Лантре» представляет...
21.50 Худ. фильм **«ПРИКАЗАНО УНИЧТОЖИТЬ»**
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Новости.
00.00 В баре «У Олега» С.Кортес.
00.45 Бильярдный клуб.
01.05 Звезды в ночи TEARS FOR FEARS.
02.05 «СТВ-24 часа».

СРЕДА • 27 СЕНТЯБРЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.50 «Олимпиада: день за днем».
08.15 «Сегодня с вами...» Генеральный директор НТК «Белинтурист» Министерства спорта и туризма Беларуси Владимир Хомич.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 Греко-римская борьба. Финалы. Трансляция из Сиднея.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.00 Око. Про рекламу и не только...
12.20 Компьютерный полигон.
12.40 Сделано в Беларуси. Производственное предприятие «Электрум» (г.Минск).
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. **«ПУЩА»**. Худ. фильм. 2-я серия.
14.25 Ток-шоу «Карамболь» с участием Олега Митяева.
15.00 Новости.
15.15 Мультсериал для детей. «Денвер. Последний динозавр» (Франция).
15.40 Видимо-невидимо.
16.50 Фильмы братьев Люмьер (Международный Французский Канал).
17.00 Новости.
17.15 Слово Митрополита Филарета на праздник Воздвижения Креста Господнего.
17.25 «Макаенка,9». Информационно-аналитическая программа по письмам зрителей.
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Молодежный сериал «Сити».
19.40 Лотерея «Толока».
19.50 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 **«СИБИРИАДА»**. Худ. фильм. 2-я серия.
23.15 Королевская охота.
23.45 «Олимпиада-2000». Грекоримская борьба. Видеообозрение.
00.15 Новости.
00.25 Криминальная хроника.

08.00 Новости.
08.15 «Вавилонская башня». Сериал.
09.20 Смехопанорама.
09.55 «Женские истории».
10.25 «Песня года».
11.00 Новости.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Мультсериал «Охотники за привидениями».
14.45 Зов джунглей.
15.15 ...До шестнадцати и старше.
15.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
17.00 Новости.
17.30 «Вавилонская башня». Сериал.
18.30 Погода.
18.35 Сериал «Русский транзит».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.25 Погода.
21.30 Фильм **«1492: ЗАВОЕВАНИЕ РАЯ»**.
00.20 Новости.

08.00 Вести.
08.15 Дежурная часть.
08.30 Олимпиада-2000. Гимнастика.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.30 Мелодрама **«ПОЛНЫЙ КРУГ»**.
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Команда-2000. Дневник Олимпийских игр.
20.55 Фильм-катастрофа **«ТИТАНИК»**. 3-я серия.
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 Олимпиада-2000. Волейбол (мужчины).
00.05 Фильм **«ЦИНИКИ»**.
01.55 Прогноз погоды.

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 **«ОТЕЛЛО»**. Худ. фильм.
09.25 Музыкальный экспромт.
09.40 Док.кино Израиля.
10.30 «Человек-невидимка» Телесериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 «Внутренний враг». Телеспектакль.
13.30 Новости культуры.
13.45 Гербы России.
14.00 Олимпиада-2000.
15.00 Новости.
15.10 «Пиноккио». Сериал.
15.40 Религии мира.
16.30 «Человек-невидимка». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 Штрихи к портрету художника.
18.05 Кто мы? «Россия на Кавказе».
18.30 О времени и о себе.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Рекс». Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.50 Док.кино Израиля.
20.35 Т.Хренников. Сюита из музыки балета «Любовь за любовь».
20.50 После новостей...
21.10 **«ОТЕЛЛО»**. Худ. фильм.
23.00 Новости культуры.
23.20 Программа передач.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20, 07.45 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
07.55 Сериал «Бандитский Петербург».
09.00 Сегодня.
09.25 Дневник Лиги чемпионов по футболу.
10.05 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.30 «В нашу гавань заходили корабли».
12.30 Фитиль.
12.40 «Среда».
13.00 Сегодня.
13.30 Дог-шоу «Я и моя собака».
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.45 Футбол. Лига чемпионов. «Спартак» (Москва) - «Спортинг» (Лиссабон).
21.00 Сегодня.
21.45 Сидней-2000.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

05.50 Вставай!
06.00 День за днем.
07.45 Дорожный патруль.
08.00 Новости.
08.10 Фантастический боевик **«АБСОЛЮТНАЯ РЕАЛЬНОСТЬ»**.
10.05 Сериал «Золушка и принц».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.50 Телемагазин в Минске.
12.00 День за днем.
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.35 Телемагазин в Минске.
16.10 «Без вопросов...».
16.40 Сериал «Дежурная аптека III».
17.15 Дорожный патруль.
17.30 «Наши любимые животные».
18.00 Сериал «Морская полиция».
19.00 Новости дня.
19.25 «Алле, народ!».
19.45 Ток-шоу «Я - сама».
20.40 Сериал «Золушка и принц».
21.45 Дорожный патруль.
22.00 Новости.
22.20 «Мисс Москва-2000».
23.20 ДИСК-канал.
23.55 Дорожный патруль.
00.10 Сериал «Дежурная аптека III».

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа К.Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Электрошоковое оружие! Защити себя!
19.30 «Гурман-клуб».
19.50 Док.сериал «Незримые силы животных».
20.20 «Лантре» представляет...
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Красотки».
21.45 Телемагазин.
22.00 Худ. фильм **«А В РОССИИ ОПЯТЬ ОКАЯННЫЕ ДНИ»**.
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Новости.
00.00 Ночь с Ларисой Грибалевой.
01.00 Новости К-видео для взрослых.
01.20 Звезды в ночи DAVID BOWIE.

ЧЕТВЕРГ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.50 «Олимпиада: день за днем».
08.15 Сельчане. Любанский район.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 Королевская охота.
09.40 Детский экран. Мультиклуб.
10.10 Телевизионный Дом кино. Молодые белорусские кинематографисты.
10.40 «О времени и о себе». Поэтическая антология. Б.Ручьев (ЦТ).
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.00 На соискание Государственной премии Республики Беларусь. Цикл «Древо жизни».
12.25 «Маэстро, клоун и мы». Фильм-концерт (Украинское телевидение).
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. Е.Яковлева, И.Смоктуновский, О.Табаков в телевизионном худ.фильме по пьесе А.Н.Островского **«СЕРДЦЕ НЕ КАМЕНЬ»** (ТО «Экран»). 1-я серия.
14.20 Фильм-призер Международного телекинофорума «Ялта-2000». Документальный фильм «Последний спектакль» («Белвидеоцентр»).
15.00 Новости.
15.15 Мультсериал для детей. «Денвер. Последний динозавр» (Франция).
16.35 **«КОЛЕСО»**. Короткометражный худ.фильм (ТО «Телефильм»).
17.00 Новости.
17.10 Арсенал. Программа об армии.
17.35 Усадьба. Программа для дачников.
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Молодежный сериал «Сити».
19.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 **«СИБИРИАДА»**. Худ. фильм. 3-я серия.
23.25 Новости.
23.35 Криминальная хроника.

08.00 Новости.
08.15 «Вавилонская башня». Сериал.
09.20 На XXVII Олимпийских играх.
11.00 Новости.
11.15 Телеканал «Добрый день».
11.45 На XXVII Олимпийских играх.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Мультсериал «Охотники за привидениями».
14.45 Программа «100%».
15.15 ...До шестнадцати и старше.
15.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
17.00 Новости.
17.30 «Вавилонская башня». Сериал.
18.30 Погода.
18.35 Сериал «Русский транзит».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.25 Погода.
21.30 Боевик **«РЕПОРТАЖ»**.
23.20 Новости.
23.35 Программа «Посмотри».
00.05 Сериал «Темные небеса».

08.00 Вести.
08.20 Дежурная часть.
08.35 «Приключения Папируса». Мультсериал.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.30 Мелодрама «Благословение».
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Команда-2000. Дневник Олимпийских игр.
20.55 Фильм-катастрофа **«ТИТАНИК»**. 4-я серия.
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 Остросюжетный фильм **«ЭПИДЕМИЯ»**.
00.30 Формула скорости.
00.45 Горячая десятка.
01.40 Прогноз погоды.

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 **«СТЕПЬ»**. Худ. фильм. 1-я серия.

28 СЕНТЯБРЯ

08.55 Концерт оркестра русских народных инструментов.
09.35 Док.кино Израиля.
10.30 «Человек-невидимка». Сериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 **«МОРЕ СТУДЕНОЕ»**. Худ. фильм.
13.10 «Бесы».
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 70-х годов.
14.15 Ирина Архипова в Суздальском Кремле.
14.40 Гербы России.
15.00 Новости.
15.10 «Пиноккио». Сериал.
15.40 Религии мира.
16.30 «Человек-невидимка». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 Магия кино.
17.55 «Время музыки».
18.20 День и век Бориса Ефимова.
19.20 Вечерняя сказка.
19.30 Новости культуры.
19.50 Док.кино Израиля.
20.45 После новостей...
21.05 **«СТЕПЬ»**. Худ. фильм. 1-я серия.
22.15 «Легенды перуанских индейцев».
22.30 Джазофрения.
23.00 Новости культуры.
23.20 Программа передач.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
07.45 Карданный вал.
07.55 «Рублевая зона».
08.25 Без рецепта.
09.00 Сегодня.
09.25 Дневник Лиги чемпионов по футболу.
10.05 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.30 Комедия **«НЕ ХОДИТЕ, ДЕВКИ, ЗАМУЖ»**.
12.45 Фитиль.
13.00 Сегодня.
13.30 Служба спасения.
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.40 «К-8. Секретный монумент».
19.55 Сериал «Скорая помощь».
21.00 Сегодня.
21.45 Сидней-2000.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

14.00 Новости.
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 Телемагазин в Минске.
16.10 «Пальчики оближешь».
16.40 Сериал «Дежурная аптека III».
17.15 Дорожный патруль.
17.30 «Фasoн».
18.00 Сериал «Золушка и принц».
19.00 Новости дня.
19.25 «Алле, народ!».
19.45 Сериал «И снова 33 квадратных метра».
20.20 «О.С.П. - лучшее».
20.40 Сериал «Золушка и принц».
21.40 Дорожный патруль.
22.00 Новости.
22.20 Фильм **«ПУСТЯЧОК»**.
00.15 ДИСК-канал.
00.50 Дорожный патруль.
01.00 Сериал «Дежурная аптека III».

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Телемагазин.
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Док.сериал «Незримые силы животных».
20.20 Фирма «Лантре» представляет...
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Красотки».
21.45 Новости «К-видео».
22.15 Брюс Уиллис в кинокомедии **«СВИДАНИЕ ВСЛЕПУЮ»**.
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Новости.
00.00 «Foxy-music» с Тамарой Лисицкой.
01.00 Гурман-клуб.
01.20 Звезды в ночи INXS.
02.30 СТВ-24 часа.

ПЯТНИЦА • 29 СЕНТЯБРЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.50 «Олимпиада: день за днем».
08.10 Столица. Информационно-аналитическая программа.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.15 Усадьба. Программа для дачников.
09.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
10.00 Открытие Съезда депутатов Советов депутатов Республики Беларусь. Трансляцыя из Дворца Республики.
12.10 «Все мои дети». Сериал.
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. **«СЕРДЦЕ НЕ КАМЕНЬ»**. Худ. фильм. 2-я серия.
14.25 К Дню учителя. «Радость каждый день». Детская музыкальная школа № 2 имени Н.И.Аладова.
15.00 Новости.
15.15 Мультсериал для детей. «Денвер. Последний динозавр» (Францыя). Заключительная серия.
15.45 Регион. Передача из Бреста.
16.10 «Риск-версия». Телеигра.
16.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
17.00 Новости.
17.10 Документальный экран. «Слово к Вам, Георгий Конисский» («Белвидеоцентр»).
17.30 «А музыка звучит...» «В поисках гармонии». Инструментальная музыка белорусских и зарубежных композиторов.
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Молодежный сериал «Сити».
19.40 «В этот осенний день...» Телеочерк к Дню учителя.
20.00 «Все мои дети». Сериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама. Специальный выпуск.
22.30 «Олимпиада: день за днем».
22.55 **«СИБИРИАДА»**. Худ. фильм. 4-я серия, заключительная.
23.55 Бездельник.
00.20 Новости.
00.30 Криминальная хроника.

08.00 Новости.
08.15 «Вавилонская башня». Сериал.
09.20 Пока все дома.
09.55 Здоровье.
10.30 «Песня года». Избранное.
11.00 Новости.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Приключенческий фильм **«НЕ ЗОВИ ВОЛКОВ»**.
16.00 Дневник XXVII Олимпийских игр.
17.00 Новости.
17.30 «Вавилонская башня». Сериал.
18.35 Погода.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.35 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.10 Погода.
21.15 Детектив **«УБИЙСТВО: КУРС ДЛЯ НАЧИНАЮЩИХ»**.
23.00 Песня года.
23.50 Новости.
00.05 Триллер **«СТУКАЧ»**.

08.00 Вести.
08.15 Дежурная часть.
08.30 Олимпиада-2000. Художественная гимнастика.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
11.30 Олимпиада-2000. Легкая атлетика. Борьба. Волейбол (мужчины).
16.00 Вести.
16.30 Телефильм «Игра в джин».
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Команда-2000. Дневник Олимпийских игр.
20.55 «Аншлаг» и К°.
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 Олимпиада-2000. Синхронное плавание.
00.05 Фантастический фильм **«ГАЗОНОКОСИЛЬЩИК-II»**.
01.50 Прогноз погоды.

07.00 Программа передач.
07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 **«СТЕПЬ»**. Худ. фильм. 2-я серия.
08.35 «Хрупкая вечность».
09.35 Док.кино Израиля.
10.30 «Человек-невидимка». Сериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 **«ЛЕГЕНДА ДРЕВНИХ ГОР»**. Худ. фильм.
13.00 День поэзии в театре на Таганке.
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 70-х годов.
14.15 Страна Фестивалия.
14.40 Гербы России.
15.00 Новости.
15.10 «Пиноккио». Сериал.
15.40 Религия мира.
16.30 «Человек-невидимка». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 III Евразийский телефорум.
18.05 «Выбранные места из...».
18.20 Олимпиада-2000.
19.20 Вечерняя сказка.
19.30 Новости культуры.
19.50 Док.кино Израиля.
20.45 После новостей...
21.05 **«СТЕПЬ»**. Худ. фильм. 2-я серия.
22.00 «Ода Большой Медведице».
22.30 Вечера с Юлием Кимом.
23.00 Новости культуры.
23.20 Программа передач.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50 Впрок.
06.20 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
07.20 Впрок.
07.45 Карданный вал.
07.55 Большие родители.
08.25 Интересное кино.
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.25 Кинокомедия **«ЗВЕЗДА ЭКРАНА»**.
13.00 Сегодня.
13.30 «Растительная жизнь».
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.45 «Глас народа».
20.05 «О, счастливчик!».
21.00 Сегодня.
21.45 «Женский взгляд».
22.20 Сидней-2000.
23.30 Фильм **«ХЭЛЛОУИН-III»**.

05.50 Вставай!
06.00 День за днем.
07.45 Дорожный патруль.
08.00 Новости.
08.10 Кинотеатр ТВ-6. Фильм **«ЛОБОТРЯСЫ»**.
10.10 Сериал «Золушка и принц».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.50 Телемагазин в Минске.
12.00 День за днем.
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 Телемагазин в Минске.
15.55 Телемагазин в Минске.
16.35 Сериал «Дежурная аптека III».
17.15 Дорожный патруль.
17.25 «Амба-ТВ».
17.55 «Шоу Бенни Хилла».
19.00 Новости дня.
19.30 Боевик «Битва Дракона».
21.25 Дорожный патруль.
21.45 Новости.
22.00 Кинотеатр ТВ-6. Полицейский боевик **«КУЗЕН»**.
00.05 Дорожный патруль.
00.15 Сериал «Дежурная аптека III».

17.30 Новости «К-видео» для детей.
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Фирма «Лантре» представляет...
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Док.сериал «Вы - очевидец».
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Красотки».
21.50 Электрошоковое оружие! Защити себя!
22.00 Художественный фильм **«ИНОГДА ОНИ ВОЗВРАЩАЮТСЯ СНОВА»**
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Новости.
00.00 Ночь с Ларисой Грибалевой.
01.00 Hi End.
02.00 СТВ-24 часа.

СУББОТА • 30 СЕНТЯБРЯ

07.00 Доброе утро, Беларусь!
07.45 «Олимпиада: день за днем».
08.05 Сущность. Духовная программа.
08.30 Усадьба. Программа для дачников.
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.25 «Сегодня с вами...» Лауреат Ленинской премии заслуженный архитектор Республики Беларусь Леонид Левин.
09.50 «Индаба». Приключенческий телесериал (Франция).
10.15 «Все нормально, мама!» Развлекательная программа.
10.45 Компьютерный полигон.
11.05 Вершина мира. Телевикторина.
11.30 Художественная гимнастика. Групповые упражнения. Финалы. Трансляцыя из Сиднея.
13.30 Сериал по выходным. «На гребне волны».
14.15 Сделано в Беларуси. Оршанский льнокомбинат.
14.30 Познай себя. Дайджест.
15.00 Новости.
15.10 «Все мы родом из детства». Четвертый Всебелорусский телефестиваль юных талантов. Витебская область. Часть 4-я.
16.05 Земляки. По страницам прошлых передач.
17.05 **«ПАРОМ»**. Короткометражный худ. фильм по рассказу В.Короткевича (ТО «Телефильм»).
17.45 Авторская программа Ю.Азаренка «Тайные пружины политики».
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.20 Из достоверных источников.
19.45 «Песню берите с собой». Телефестиваль белорусской песни.
20.40 «Христофор». Юмористическая программа.
21.00 Панорама.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 **«ВЕСТЕРН»**. Худ. фильм (Францыя).
00.20 «Олимпиада-2000». Художественная гимнастика. Видеообозрение.
00.50 Видимо-невидимо.

06.00 Новости.
06.10 На XXVII Олимпийских играх.
08.25 Комедия «Альф».
09.00 Новости.
09.10 Смак.
09.30 Смехопанорама.
10.05 Играй, гармонь любимая!
10.35 Детектив **«ПОСЛЕДНИЙ ПАТРОН»**.
12.10 Здоровье.
12.40 На XXVII Олимпийских играх.
13.55 Программа передач.
14.00 Новости.
14.10 Сериал «Горец».
15.05 На XXVII Олимпийских играх.
17.00 Новости.
17.10 Премьера программы «Другая жизнь».
18.05 Комедия **«НЕИСПРАВИМЫЙ»**.
20.00 Время.
20.30 Дневник XXVII Олимпийских игр.
20.45 Погода.
20.50 Боевик **«ОПЯТЬ ЗАСАДА!»**.
22.50 На XXVII Олимпийских играх.

06.30 Диалоги о рыбалке.
07.00 **«ПОПУТЧИК»**. Фильм-сказка.
08.30 «Приключения Папируса». Мультсериал.
08.55 Прогноз погоды.
09.00 Доброе утро, страна.
09.45 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II». Сериал.
11.35 Золотой ключ.
11.55 «Комиссир Рекс». Сериал.
12.55 Программа передач.
13.00 Вести.
13.20 Художественный фильм **«СЛЕЗЫ КАПАЛИ»**.
15.00 «Международная панорама».
16.00 «Пресс-клуб».
17.00 Моя семья.
18.00 «ТВ Бинго шоу».
19.00 Вести.
19.30 «Городок. Ретро».
20.10 Художественный фильм **«ЛЭЙК-ПЛЕЙСИД - ОЗЕРО СТРАХА»**.
22.15 Команда-2000. Дневник Олимпийских игр.
23.35 Остросюжетный фильм **«ГРЯЗНАЯ СДЕЛКА»**.
01.20 Формула скорости.
01.45 Прогноз погоды.

09.00 Программа передач.
09.05 «Аистенок».
09.30 «Российский курьер».
10.10 **«КУБАНСКИЕ КАЗАКИ»**. Худ. фильм.
11.55 Бабушкины рецепты.
12.10 Мой цирк.
12.35 «Маленький великан». Мультфильм.
12.45 М.Плетнев. Детские песни.
12.55 Программа передач.
13.00 Эпоха Дмитрия Лихачева, рассказанная им самим.
13.30 Новости культуры.
13.45 Парижский журнал.
14.10 **«ОТВЕРЖЕННЫЕ»**. Худ. фильм. Часть 3-я.
15.00 «Как лиса зайца догоняла». Мультфильм.
15.10 Pro memoria. «Капелла».
15.25, 16.15 Ж.Кокто. «Священные чудовища». Спектакль.
17.30 Сферы.
18.10 Острова.
19.00 Вечерняя сказка.
19.05 Царская ложа.
19.45 Кинопанорама.
20.15 Олимпиада-2000.
21.00 Новости культуры.
21.20 Блеф-клуб.
22.00 **«БОРИС ГОДУНОВ»**. Худ. фильм. 1-я серия.
23.20 Программа передач.

07.00 Сегодня.
07.15 Сериал «Железный занавес».
08.15 «О, счастливчик!».
09.00 Сегодня.
09.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
09.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 «Растительная жизнь».
11.00 Сегодня.
11.25 Большие деньги.
11.50 Программа передач.
11.55 Музыкальный фильм **«МИСТЕР ИКС»**.
13.40 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.00 Сегодня.
15.30 Профессия - репортер.
15.50 Интересное кино.
16.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.50 Сериал «Она написала убийство».
18.00 Сегодня.
18.35 «Один день».
19.05 «О, счастливчик!».
19.50 Сериал «Охота на Золушку».
21.00 Сегодня.
21.45 Сидней-2000.
22.55 Криминальный фильм **«РЭГТАЙМ»**.

05.40 Кинотеатр ТВ-6. Полицейский боевик **«КУЗЕН»**.
07.30 Дорожный патруль.
07.45 Ваша музыка: группа «О-хо-хо».
09.05 «Про любовь».
09.35 Программа «БИС».
10.15 Театральный понедельник.
10.45 Вкусная передача «Пальчики оближешь».
11.15 «Без вопросов...».
11.45 Телемагазин в Минске.
12.00 Новости.
12.15 «Мое кино».
13.55 Программа передач.
14.00 «Наши любимые животные».
14.35 «Своя игра».
15.05 «Х-фактор».
15.40 «Академия собственных ошибок».
16.40 Ток-шоу «Я - сама».
17.40 Кинотеатр ТВ-6. Комедия **«СВАДЬБА»**.
19.00 Новости дня.
19.15 Дорожный патруль.
19.40 Кинотеатр ТВ-6. Триллер **«ДОРОГА НА АРЛИНГТОН»**.
21.45 Кинотеатр ТВ-6. Триллер **«ШАГИ СМЕРТИ»**.
23.30 «Лихорадка субботним вечером».
00.10 Дорожный патруль.
00.25 «Радио хит».

12.40 Программа передач.
12.45 «Телемагазин».
13.00 «Европа сегодня».
13.30 КВН. «Чтобы поняли».
15.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
15.30 «Братья Грим» (программа по письмам телезрителей).
16.30 Художественный фильм **«КОНВОЙ»**.
18.15 Мульт-планета.
18.45 «Автодайджест». Авторская программа Анатолия Шевченко.
19.15 Художественный фильм **«ТАБАЧНЫЙ КАПИТАН»**.
20.40 Фирма «Лантре» представляет...
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Сокровища».
21.20 Художественный фильм **«ЕСЕНИЯ»**.
23.30 «Новости «К-видео» для взрослых».
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Шоу продолжается. «MICHAEL JACKSON».
01.00 Художественный фильм **«ЧУЖИЕ»**.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 1 ОКТЯБРЯ

07.00 «Первая муза Несвижа». Документальный фильм («Белвидеоцентр»).
07.15 «В этот осенний день...» Телеочерк к Дню учителя.
07.35 Потребительская корзина.
07.50 «Олимпиада: день за днем».
08.10 Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых.
08.30 Здоровье. Тележурнал.
09.00 Новости.
09.10 Художественная гимнастика. Индивидуальные упражнения. Финалы.
11.25 Арсенал.
11.55 Церемония закрытия XXYII летних Олимпийских игр. Трансляция из Сиднея.
14.10 Сериал «На гребне волны».
15.00 Новости.
15.10 Сельчане. Минская область.
15.35 Рыжий клоун. Развлекательно-познавательная программа о цирке.
15.55 «Сегодня с вами...» Заведующий кафедрой искусства эстрады Белорусского университета культуры Владимир Угольник.
16.25 И.Чурикова в семейной мелодраме **«РЕБРО АДАМА»** («Мосфильм»).
17.40 Теленавигатор.
18.00 «Выборы-2000».
19.05 «Судьба человека». Владимир Луночкин.
19.35 «Олимпиада: день за днем».
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь» с участием Алексея Булдакова.
21.30 Н.Ожелите, А.Булдаков в худ.фильме **«ХОТИТЕ - ЛЮБИТЕ, ХОТИТЕ НЕТ...»** («Беларусьфильм»).
22.45 Акколада.

06.45 Слово пастыря.
07.00 Новости.
07.10 Армейский магазин.
07.40 «Аладдин».
08.10 Утренняя звезда.
09.00 Новости.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 Пока все дома.
10.10 Утренняя почта.
10.40 В мире животных.
11.20 «В поисках утраченного». Евгений Леонов.
12.00 Торжественная церемония закрытия XXVII Олимпийских игр.
14.00 Новости.
14.10 Сериал «Горец».
15.05 Семь бед - один ответ.
15.20 «101 далматинец».
15.50 «Новые приключения Винни-Пуха».
16.15 «Эх, Семеновна!».
17.00 Новости.
17.15 «Женские истории».
17.50 «Ералаш».
18.00 Боевик **«ЛЕГИОНЕР»**.
20.00 Время.
20.55 Погода.
21.00 До свиданья, Сидней, до свиданья!
22.20 Комедия **«НЬЮ-ЙОРКСКИЕ ИСТОРИИ»**.

06.30 «Сказка о царе Салтане». Мультфильм.
07.25 Прогноз погоды.
07.30 Олимпиада-2000. Водное поло. Бокс.
08.45 Доброе утро, страна.
09.15 «Аншлаг» и К°.
10.15 «Городок».
10.45 Русское лото.
11.25 Федерация.
12.05 Парламентский час.
13.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.15 Планета Земля.
15.15 Олимпиада-2000. Баскетбол (мужчины). Водное поло. Волейбол.
17.00 Сам себе режиссер.
17.30 Сериал «Маросейка, 12».
19.00 «Зеркало».
20.00 Лучшие моменты Олимпиады-2000.
22.05 Фильм **«ПОСЛЕДНИЙ ОТСЧЕТ»**.
23.55 Док. фильм «Д.Лихачев. Я вспоминаю...».
01.00 Прогноз погоды.

09.00 Программа передач.
09.05 «ДТА».
09.30 **«АЛЕШКИНА ОХОТА»**. Худ. фильм.
10.30 Экспедиция «Чиж».
10.55 «Консилиум».
11.20 Архитектурная галерея.
11.35 Графоман.
12.00 Век русского музея.
12.25 Олимпиада-2000.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Кумиры».
14.10 **«ОТВЕРЖЕННЫЕ»**. Худ. фильм. Часть 4-я.
15.15 Власть факта.
15.30 **«ЖЕЛАЮ ВАМ...»**. Худ. фильм.
15.58 Чемпионат России по футболу.
17.50 Зарубежное док. кино.
18.45 Вечерняя сказка.
18.55 «Аргонавты». Мультфильм.
19.15 Смехопанорама.
19.50 Джаз мемориз.
20.15 XX век. Избранное.
21.00 Новости культуры.
21.20 «Вокзал мечты».
21.45 **«БОРИС ГОДУНОВ»**. Худ. фильм. 2-я серия.
22.55 Мультфильмы для взрослых.

07.00 Сегодня.
07.15 Сериал «Охота на Золушку».
08.15 «О, счастливчик!».
09.00 Сегодня.
09.20 Путешествия натуралиста.
09.50 Без рецепта.
10.20 «Полундра».
11.00 Сегодня.
11.30 Служба спасения.
12.00 Фильм **«ДОМ, В КОТОРОМ Я ЖИВУ»**.
13.50 «Женский взгляд».
14.25 «Рублевая зона».
15.00 Сегодня.
15.30 Большие родители.
16.00 *Док.сериал «Шпионские игры».*
16.55 Сериал «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Сериал «Охота на Золушку».
21.00 «Итого».
21.25 «Что? Где? Когда?».
22.50 Сидней-2000.
00.00 Сериал «Неприкасаемые».

05.40 Триллер **«ШАГИ СМЕРТИ»**.
07.10 Дорожный патруль.
07.25 «Амба-ТВ».
07.55 «Ле-go-go».
08.30 «Star Старт».
09.00 «Фasoн».
09.35 «Фактор успеха».
10.05 «Все в сад!».
10.35 «Шоу Бенни Хилла».
11.30 Телемагазин в Минске.
11.40 Канон.
12.10 Дорожный патруль.
12.30 Фантастический боевик **«СИНИЙ ТОРНАДО»**.
14.05 «Формула здоровья».
14.15 «Вы - очевидец».
15.15 Сериал «И снова 33 квадратных метра».
15.50 «О.С.П. - лучшее».
16.20 Катастрофы недели.
17.15 Дорожный патруль.
17.40 Триллер **«НАВАЖДЕНИЕ ДЖУЛИИ»**.
19.30 Приключенческий фильм **«К-2 - ГОРА-УБИЙЦА»**.
21.35 Комедия **«ЗНАКОМЬТЕСЬ: УОЛЛИ СПАРКС»**.
23.35 Ваша музыка. Группа «Шиншиллы».

12.45 «Телемагазин».
13.00 «Как жизнь?».
13.20 Худ. фильм **«ДАНИИЛ - КНЯЗЬ ГАЛИЦКИЙ»**.
14.30 «Гурман-клуб».
14.50 «Телемагазин».
15.00 Программа Рика Реннера.
15.30 «Доктор Икс».
16.30 Джина Девис в семейной комедии **«СТЮАРТ ЛИТТЛ»**.
18.00 Док.сериал «Прогулки с динозаврами». Гибель династии.
18.30 Новости «К-видео».
19.00 Худ. фильм **«МИСТЕР ПИТКИН. ВВЕРХ ТОРМАШКАМИ»**.
20.40 Фирма «Лантре» представляет...
20.45 «Вечарніца».
21.00 В баре «У Олега» Игорь Поршнев.
21.45 Даян Китон в художественном фильме **«ХОРОШАЯ МАТЬ»**.
НОЧНОЙ КАНАЛ
23.50 Шоу продолжается. «ROD STEWART».
00.50 Худ. фильм **«УВЛЕЧЕНЬЯ»**.

Рэспубліка Комі — руская зямля

Пад промнямі брацкай дружбы паўночныя народы таюць, як снег

Паліна СЦЕПАНЕНКА

Вельмі часта беларусы, разважаючы пра саюз з Расіяй, забываюць пра лёс народаў, якія ўваходзяць у склад Расійскай Федэрацыі. Між тым лёс гэтых народаў вельмі сумны — яны знікаюць. Адзін з прыкладаў – комі.

Комі — адзін з фіна-угорскіх народаў, які жыве ў Расійскай Федэрацыі, у яе паўночна-заходняй часцы, з заходняга боку Уральскіх гор. У 1917 годзе, калі бальшавікамі было абвешчанае права на самавызначэнне, комі вырашылі скарыстаць гэты свой гістарычны шанец. І 22 жніўня 1921 года ў складзе Расіі была абвешчаная Аўтаномная вобласць Комі. У 20-ыя гады на мову комі перайшлі ўся адукацыя, прэса, кнігавыдавецтвы, справаводства і нават паштова-тэлеграфныя паслугі. У такой форме (з дзяржаўнай мовай) Комі аўтаномія існавала па 1928 год. У той час комі складалі восемдзесят працэнтаў насельніцтва ў сваім нацыянальным гістарычным рэгіёне. Што ж здарылася з комі-народам пасля?

Пра гэта распавёў Ілля Міцюшэў – актывіст арганізацыі за правы комі народа «Доръям асьнымос» («Абаронім сябе»). У Мінску прадстаўнік комі народа наведаў Праваабарончы цэнтр «Вясна». Гаворыць Ілля Міцюшэў:

«Пачаўся маскоўскі ціск. У 1932 годзе КДБ арганізуе шэраг масавых судовых працэсаў супраць палітычнай і культурнай эліты комі. Нацыянальная эліта нашага народа была расстраляная. Хто пазбегнуў расстрэлу, шмат гадоў правёў у канцэнтрацыйных лагерах. Пасля вынішчэння эліты савецкая Масква цынічна перайменавала Комі ў Рэспубліку, і адначасова пачалася палітыка, накіраваная на прыціск комі народа. На тэрыторыі Комі ствараюцца савецкія канцэнтрацыйныя лагеры, з усяго Савецкага Саюза сюды звозяць зняволеных. Край Комі быў цэнтрам ГУЛАГа. Назіральныя вышкі і калючы дрот акружалі практычна кожную комі вёску. Пасля смерці Сталіна рускае каланіяльнае панаванне не змяншылася. Пад эгідай савецкай кампаніі «засваення Поўначы» сотні тысяч рускамоўных людзей прыязджаюць у Комі. Ніхто з іх не жадаў вывучаць комі мову. Затэрарызаваны сталінскім рэжымам, адлучаны ад інтэлігенцыі комі народ не меў моцы супраціўстаяць і апынуўся ў стане нацыянальнай меншасці. Усе ключавыя пазіцыі ва ўладзе, у эканоміцы і культуры займаюць рускамоўныя камуністы. Комі мову гвалтоўна выключалі з усіх сфераў ужытку. Масква, выкарыстоўваючы рускамоўную большасць, паспяхова зачыняла школы з комі мовай навучання. Комі былі знясіленыя, каб выявіць актыўную ініцыятыву. Тым не менш 14 жніўня 1991 года, за пяць дзён да жнівеньскага путчу, група актывістаў вырашыла стварыць комі нацыянальную партыю. Сёння ў комі народа шмат праблемаў. Сярод іх адсутнасць прадстаўленасці (кіраўніцтва імі ажыццяўляюць прадстаўнікі іншых нацыянальнасцяў). Адсутнічала дэмакратычнасць і ў створанай у 1991 годзе арганізацыі «З'езд комі народа», якая прэтэндавала на тое, каб прадстаўляць увесь комі народ, але цалкам залежала ад рускамоўных уладаў. Сур'ёзная праблема — наяўнасць рэліктаў ГУЛАГа — зонаў з іх персаналам, ваенізаванай аховай і зэкамі. Вялікая праблема — адсутнасць у шырокага кола комі народа нацыянальнай самасвядомасці на фоне масавай рускай культурнай экспансіі. Пры наяўнасці гэтых праблемаў 14 лютага 1993 года ў Сыктыўкары, сталіцы Комі Рэспублікі, адбыўся з'езд партыі «Доръям асьнымос» («Абаронім сябе»). Партыя прапанавала правядзенне раздзельных выбараў, г.зн. комі самі выбіраюць сваіх дэпутатаў (асобна ад іншага насельніцтва). Такім чынам з дэпутатаў утвараюцца дзве палаты, адна з іх — Палата комі народа — прадстаўнічы орган карэннага народа, якая мае права вета на ўсе законы, прынятыя рускамоўнай палатай. Але Расія, пасля таго як згубіла кантроль над былымі саюзнымі рэспублікамі, не жадае губляць кантроль над народамі, якія знаходзяцца пад яе юрысдыкцыяй. Расія працягвае заставацца імперыяй, імкнецца папярэдзіць любыя спробы народаў дасягнуць этнічнай роўнасці, робіць усё магчымае, каб выжыванне карэнных народаў было немагчымым.

У выбарах у нацыянальную палату ўлады рэспублікі пабачылі пагрозу імперскім інтарэсам. 17 лютага 1994 года, нягледзячы на мітынг пратэсту каля Вярхоўнага Савета Комі Рэспублікі, Вярхоўны Савет прыняў Канстытуцыю, у якой воля комі народа не была адлюстраваная. Было адмоўлена ў заснаванні двухпалатнага парламента. Комі называюць гэта «канстытуцыйным каланіялізмам», калі бясправае карэннага народа замацаванае Канстытуцыяй. Непрыхільнае стаўленне да лідэраў нацыянальнага руху становіцца яўным, у выніку «мяккіх рэпрэсіяў» да 1996 года шмат з іх губляюць працу, іх абвінавачваюць у «распальванні нацыянальнай варожасці». У 1997 годзе Веньямін Надуткін хацеў расказаць на «З'ездзе Комі народа» пра рускі каланіялізм, міліцыя збіла В.Надуткіна, яму пашкодзілі пазваночнік, ён стаў інвалідам. У 1998 годзе пачынаюцца арышты, у судзе забараняюць гаварыць на комі мове. Рэпрэсіі працягваюцца і цяпер».

Комі імкнуцца аднавіць нацыянальную адукацыю. Цяпер у школе комі мова вывучаецца толькі ў так званых нацыянальных школах як прадмет, тое ж тычыцца і комі літаратуры. Школы, у якіх усе прадметы выкладаліся на комі мове, зніклі ў канцы 60-ых гадоў.

Большая частка комі жыве ў асноўным у вёсках, карыстаюцца сваёй моваю. Дзеці да паступлення ў школу рускай мовы не ведаюць, але паступова пачынаюць гаварыць па-руску, бо ўся адукацыя на рускай мове. Прозвішчы комі гучаць на рускі манер, маюць рускія канчаткі. Але корань у іх — комі. Напрыклад, «Канев», ад слова «кань» — котка, «Кузькокаў» — «Доўгая нага». А традыцыйна комі не мелі прозвішчаў, яны мелі складаную сістэму іменаў, дзе напачатку згадвалася імя пачынальніка роду, а пасля ўсе родзічы, заканчваючы дзедам, бацькам і ўласным імем. Гэта вельмі доўга, таму звычайна ўжывалася спачатку імя бацькі, пасля ўласнае імя. Комі пісьменнікі выкарыстоўвалі традыцыйныя імёны ў якасці псеўданімаў. Быў такі пісьменнік Чысталёў Вуеньямін Цімафеевіч, яго літаратурнае імя — і ёсць сапраўднае — Ціма Вень.

Над існаваннем самабытнага комі народа навісла рэальная пагроза. У імперыі жыццё «малых народаў» (як і наогул жыццё чалавека) ахвяруецца ў імя «вялікай дзяржавы», тут адмаўляецца каштоўнасць правоў асобы і духоўнай свабоды малых народаў.

Усё гэта праходзіла і Беларусь у часы царызму і ў савецкія часы. «Саюз Расіі з Беларуссю» вяртае тую смяротную пагрозу нацыянальнаму існаванню. ■

ІДЭАЛОГІЯ

Яшчэ адна рускамоўная радыёстанцыя ў Мінску

Наталля РАДЗІНА

Гэтай восенню ў Беларусі з'явіцца новая FM-станцыя. Пакуль вядома, што яе умоўнае імя – «Радыё БДУ» і сузаснавальнікам новаспечанай радыёстанцыі выступае нейкая нямецкая камерцыйная структура, якая ўклала ў справу немалыя сродкі.

Як нам стала вядома, спачатку ў радыё БДУ ніякіх сузаснавальнікаў не было, і ліцэнзія Белдзяржінспекцыі па электрасувязі была выдадзеная выключна Беларускаму дзяржаўнаму ўніверсітэту. Але потым, відаць, падумаўшы аб вялікіх фінансавых стратах, Белдзяржуніверсітэт «даў адваротны ход» і запрасіў ліцэнзію ўжо для сумеснага беларуска-германскага ТАА «Радыё БДУ». Аб гэтым нямецкім сузаснавальніку БДУ пакуль не намеранае распаўсюджвацца, але затое нам стала вядома, што інтарэсы немцаў на беларускім рынку, магчыма, прадстаўляе рэкламная фірма «IP» – у мінулым вядомы рэкламны манапаліст на БТ.

Паколькі дыяпазон 100-108 МГц сёння перагружаны іншымі беларускімі радыёстанцыямі, то ў якасці эксперыменту радыё БДУ выдзелена частата 99,5 МГц, што для Беларусі ў навінку. Раней у дыяпазоне 87,5-100 МГц у Беларусі працавала толькі тэлебачанне, хаця ў Еўропе гэты дыяпазон ужо добра асвоены і радыёстанцыямі.

Генеральны дырэктар радыё БДУ Любоў Ісачкіна адмовілася даваць якую-небудзь інфармацыю аб новай радыёстанцыі. Аднак яна згадзілася абвергнуць або пацвердзіць чуткі, што блукалі вакол новай FM-станцыі ўжо не першы месяц. Таццяна Мартынава, былы праграмны дырэктар «Радыё Бі-Эй», да радыё БДУ ніякіх адносінаў не мае. Так што яе музычнай канцэпцыі з цяжкавагавай назвай «славянскі фармат» там не будзе. Павел Бараноўскі, які да нядаўняга часу працаваў дзі-джэем «Альфа-радыё», сышоў на радыё БДУ праграмным дырэктарам.

Таксама вядома, што сёмая па ліку беларуская FM-станцыя будзе ўжо традыцыйна рускамоўнай. Да таго ж, здаецца, вельмі ідэалагізаванай. «Стыль Радыё», заснавальнікам якой з'яўляецца БПСМ, яшчэ з пачатку года знаходзіцца як у фінансавым, так і ў творчым крызісе. Хаця напачатку менавіта на яго ўскладаліся спадзяванні вырасціць патрыятычную моладзь. Не апраўдала даверу...

Затое адзін з заснавальнікаў новаспечанай радыёстанцыі – Белдзяржуніверсітэт, які знаходзіцца пад патранажам Саўміна і самога прэзідэнта, заручыцца падтрымкай старанна скрываемага інвестара. Творчых пакутаў пры фінансавай стабільнасці быць не павінна. Знаёмыя журналісты ўжо расказвалі, як, запрашаючы на новае радыё, ім абяцалі прыватныя стажыроўкі ў Германіі. Вось і атрымліваецца, што радыё БДУ становіцца ідэалагічнай зброяй у FM-прасторы, якое змяніла нядаўлае «Стыль Радыё». ■

ЮСТЫЦЫЯ

Кіраўнік прэс-службы Лукашэнкі паўстане перад судом

Кіраўнік прэс-службы прэзідэнта Беларусі Дзмітрый Жук неўзабаве паўстане перад Ленінскім раённым судом Мінска.

Так вырашыла калегія па грамадзянскіх справах Мінскага гарадскога суда, што скасавала рашэнне суддзі Ленінскага раённага суда сталіцы Л.Жалнерчык ад 31 ліпеня 2000 года пакінуць скаргу Ю.Свірко на Д.Жука без руху.

Ю.Свірко, які з лістапада 1999 года быў пастаянна акрэдытаваны ад брытанскае карпарацыі Бі-Бі-Сі міністэрствам замежных справаў Беларусі, звярнуўся ў суд толькі пасля таго, як Д.Жук без тлумачэння прычынаў шмат разоў не ўключаў яго ў спісы журналістаў, якія асвятлялі розныя мерапрыемствы з удзелам А.Лукашэнкі. Адміністрацыя прэзідэнта Беларусі не рэагавала на шматлікія пісьмовыя звароты журналіста з нагоды незразумелай дыскрымінацыі. Ніхто з прэзідэнцкіх чыноўнікаў таксама не палічыў патрэбным адказаць на спецыяльны ліст кіраўніка КНГ АБСЕ ў Мінску Ханса-Георга Віка, які яшчэ ў лютым 2000 года прасіў забяспечыць доступ Ю.Свірко ды іншых замежных журналістаў да асвятлення працы беларускага прэзідэнта.

Гэта першы выпадак у гісторыі беларускага правасуддзя, калі журналіст падае скаргу ў суд на прэс-чыноўніка, які пастаянна парушае закон аб друку. ■

www.yusnews.com

Председатели пошли в рэкетиры

Константин СКУРАТОВИЧ

А.Лукашенко на днях подписал Указ о наказании виновных в неисполнении Указа о безусловной и полной выплате до 1 сентября заработной платы (вплоть по июль 2000 г.), который не был исполнен в 600 организациях с лишком.

Наибольшими должниками оказались Гродненская область (самая продвинутая в вопросах сельского хозяйства. — **Ред.**) и минсельхозпрод (самый крупный неплательщик. — **Ред.**). В новом Указе заместителю премьер-министра Попкову (куратор агроэкономики. — **Ред.**) строго указано «на непринятие эффективных мер по обеспечению своевременной выплаты заработной платы в аграрном секторе экономики), а министр сельского хозяйства и продовольствия Попов строго предупрежден «за низкую требовательность к руководителям... организаций, допустившим нарушения порядка сроков и выплаты заработной платы».

В Указе «указано» и другим нерадивцам. Но мы остановимся на самых крупных, на сельских руководителях и их кураторах. Думается, их наказывают не вполне справедливо, потому что если денег нет, то их «из колена не выломишь». Взять, например, такой показатель, как платежеспособность предприятия. Он выражается в отношении денежных средств на его счетах к просроченной кредиторской задолженности (к долгам, срок выплаты которых уже истек). Так вот, в сельском хозяйстве на 1 августа собственных средств имелось 10,8 копейки на 1 рубль просроченного долга. А теперь представьте, что, имея такие финансы и долги, вы обращаетесь за помощью к соседу, который об этом знает, а также помнит, что и прежний долг вы ему не вернули. Фигу он вам еще раз поверит и даст в долг.

Итак, колхозы в долгах, как в шелках. В нормальном государстве с их финансами уже вовсю разбирались бы суды, заставляли платить по долгам, в том числе и перед работниками, собственным имуществом, проданным тому, кто может вести хозяйство прибыльно, не создавая головной боли ни обществу, ни государству. А тут, пристали как с ножом к горлу: плати! Хотя до этого вроде бы и не замечали, что колхозникам платить необязательно, что куда как проще проводить дожинки, награждать их почетными грамотами и вешать на так называемой доске почета. А перед выборами обратили-таки внимание, что для того, чтобы опустить бюллетень, крестьянину необходим хотя бы минимум «элементов сладкоii жизни». Чтобы хоть было на что поднять пресловутую чарку по поводу избрания «лучших из лучших» во власть, которая пропишет им хорошие законы и конституцию.

Но где же взять деньги, чтобы исполнить суровый указ. Ведь ни у одного из председателей нет доступа к денежному станку, на котором разноцветные бумажки можно печатать, ничем себя не ограничивая. Это только в центре легко, где определяют денежную политику. А в колхозной конторе? Председателю хоть в рэкетиры иди. Они и пошли. А поскольку рэкетиры из них не самые крутые, то наехали они на кого? Правильно, на крестьян. Причем, на самых трудолюбивых и трезвых. На тех, кто скот откармливает и сдает государству, то есть тем же колхозам. Им председатели решили не платить. В частности, в Гродненской области за сданный крестьянами колхозам и совхозам в январе (!) — августе скот до сих пор не выплачено 303 млн. деноминированных рублей, а всего по стране у крестьян практически украли 1.131 млн. рублей (1.131.000 USD), что, по самым скромным подсчетам, составляет сумму месячной зарплаты примерно 70.000 колхозников.

Вполне, поэтому, очевидно, что следует готовить новый указующий Указ. Но где в таком случае брать деньги на его исполнение тем же «нерадивцам» Попкову и Попову? С другой стороны, возникает вопрос: «Догадывается ли об этом Лукашенко?» Знает ли, что после выборов будет зима (хорошо если теплая)? Что колхозный рэкет может надоесть даже самым терпеливым и любящим его власть больше самой жизни? В конце-концов, подвиг — явление моментальное, психологическое (зажмурь глаза и сигай в воду), а полуголодное существование — подвижничество, на которое способно абсолютное меньшинство. Большинству все становится по барабану, в том числе и самая совершенная демократия в мире, изобретенная в Беларуси. ■

«Вярнуся ў Беларусь па сваёй волі...»

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Тое, што беларускае кіраўніцтва намагаецца вярнуць ўцякачку Тамару Віннікаву ў Беларусь, не дзіва. Рэжыму, канешне, хацелася б прымусіць замаўчаць яшчэ аднаго свайго крытыка, прычым вельмі кампетэнтнага. Але ці выдадуць брытанскія ўлады Віннікаву? З гэтым пытаннем мы звярнуліся да самой экс-старшыні Нацыянальнага банка, якая ўжо больш за год жыве ў Лондане.

— Мне ўяўляецца, што гэта немагчыма. Экстрадыраваць мяне, ці выдаваць беларускім уладам тут ніхто не стане, бо, папершае, паміж Беларуссю і Вялікабрытаніяй не існуе адпаведнай дамовы пра выдачу, па-другое, я карыстаюся статусам палітычнага ўцекача, што гарантуе мне поўную абарону маіх правоў.

— Вы раней казалі, што гатовы паўстаць перад судом. Гэтая пазіцыя не змянілася?

— Так, яна засталася нязменная. Калі ў кіраўнікоў Беларусі ёсць да мяне поўныя прэтэнзіі, хай звернуцца са сваімі матэрыяламі на мяне ў брытанскі суд, але ў тым і справа, што яны гэтага не робяць, бо няма з чым звяртацца. Ёсць справа пра некалькі каструль, якія я быццам бы скрала. Ісці ў суд з такімі матэрыяламі смешна.

— Вы бачыце магчымасць самой з'явіцца ў Беларусі?

— Такое вяртанне непазбежна адбудзецца, калі сканае гэты рэжым. Але я нават бачу і іншы варыянт. Ён вось у чым. Нядаўна разам з маімі адвакатамі я звярнулася да кіраўніцтва Рады Еўропы з просьбай у якасці выключэння правесці ў Беларусі адкрыты працэс па маёй справе, але каб яго правялі еўрапейскія суддзі. Я гатовая паабяцаць, што якое б рашэнне яны ні прынялі, я адразу вярнуся сама, і хай тады мяне нават арыштоўваюць. Я не баюся, таму што ўпэўненая ў апраўданні з боку незалежных еўрапейскіх суддзяў. І тады ўсім будзе бачна, што мяне адпачатку пераследуюць з палітычных мэтаў.

— І як ў Радзе Еўропы адрэагавалі на вашую просьбу?

— Казаць пра вынік пакуль рана, але ўжо ёсць і поўнае паразуменне. Я актыўна працую цяпер над гэтай ідэяй.

— Ці часта вам даводзіцца сустракацца ў Лондане з суайчыннікамі?

— Вельмі часта. Толькі сёння праводзіла групу знаёмых у аэрапорт. Таксама рэгулярнымі бываюць кантакты з журналістамі. Учора, прыкладам, адказвала на пытанні наконт намаганняў А.Лукашэнкі вярнуць мяне ў Беларусь. Журналісты пачулі, што быццам існуе ліст Лукашэнкі да прэм'ера Тоні Блэра з просьбай выдаць мяне як злачынцу. Я сама ўпершыню чула пра такі ліст, і таму мне цікава было правесці асабістае даследаванне. Патэлефанавала ў брытанскі форынофіс, па-нашаму міністэрства замежных справаў. Там толькі пасмяяліся. Сказалі, што не ведаюць пра такі ліст, але каб і ён і сапраўды існаваў, то заставаўся б паперкай. Тут паважаюць законы, гэта не Беларусь, дзе могуць кінуць за краты ці асудзіць па загадзе прэзідэнта.

— Калі зайшла гаворка пра чуткі, дазвольце высветліць яшчэ адну. Вы не збіраецеся змяніць грамадзянства з беларускага на брытанскае?

— Ніколі не звярталася па брытанскае грамадзянства і не буду звяртацца. Я такога падарунка рэжыму не зраблю. Паўтараю: прыйдзе час, і я абавязкова вярнуся дамоў і буду займацца альбо сваёй прафесійнай дзейнасцю, альбо палітыкай. ■

«Вольная сцэна» за творчасць па любові

Кірыла ПАЗЬНЯК

Ужо два месяцы працягваецца канфлікт вакол Рэспубліканскага тэатра-лабараторыі беларускай драматургіі («Вольная сцэна»), звязаны з адмовай міністэрства культуры працягваць кантракт з ягоным заснавальнікам і на працягу дзесяці гадоў мастацкім кіраўніком Валерыем Мазынскім.

Пазаўчора да гэтай гісторыі скандальнага рэзанансу дадалося – пасля таго, як першы намеснік міністра культуры Уладзімір Рылатка прадставіў трупе Валерыя Анісенку, з 12 верасня прызначанага новым мастацкім кіраўніком тэатра.

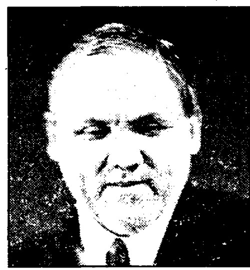
Намеснік міністра пачаў прадстаўленне мінкультаўскага пратэжэ па-чыноўніцку паказальна – з абяцання павялічыць вольнасцэнаўцам заробкі і з падзякі Валерыю Мазынскаму і акцёрам за тое, што тэатр «у вырошчванні беларускай драматургіі зрабіў справу добра» і што ён існуе менавіта ў такім выглядзе, якім ёсць. Але калі ўсё добра, тады нашто было здымаць Мазынскага? Аказваецца, справа ў тым, што, як зусім няўцямна давёў чыноўнік, «настае наступны этап», калі «беларуская драматургія павінна выходзіць на сцэны іншых краінаў», таму вось вам мастацкім кіраўніком Анісенка: міністэрства культуры, маўляў, перабрала шэраг кандыдатураў, але гэта «лепшы варыянт». Хоць насамрэч колішні галоўны рэжысёр на радыё і вядучы афіцыйных урадавых канцэртаў стаў адзіным, хто пагадзіўся на гэтую пасаду.

Акцёры ў прамовах у адказ заявілі, што мінкультаўскі прызначэнец не задавальняе іх як з прафесійнага пункту гледзішча, гэтак і з маральных прынцыпаў. Па-першае, творчы калектыў тэатра абураны тым, што міністэрства культуры і сам В.Анісенка абсалютна праігнаравалі думку артыстаў, і новы мастацкі кіраўнік мае ўзнагаліць «Вольную сцэну» фактычна гвалтоўна. А гэта ёсць звычайная непавага. Па-другое, трупа, маючы з рэжысёрам вопыт сумеснай працы ў спектаклях «Рычард III» і «Макбет», загадзя гаворыць, што з ім у іх «не адбудзецца ніякага творчага палёту». Да таго тут дагэтуль памятаюць вандроўку некалькі гадоў таму на тэатральны фестываль у Эдынбургу. Тады, як узгадвае загадчык літаратурнай часткі «Вольнай сцэны» Іван Чэркас, Валерый Анісенка падчас інтэрв'ю ў закуліссі казаў, што «артысты ў гэтым тэатры бяздарныя, такія-сякія. Гэта ў яго ў прыродзе».

На такую рэакцыю трупы і ейны зварот прызначыць мастацкім кіраўніком тэатра драматурга і старшыню Саюза тэатральных дзеячаў Аляксея Дударава намеснік міністра культуры Рылатка адпавёў, што «Вольная сцэна» – гэта «не прыватны тэатр», а «рашэнне прынятае». Што да В.Анісенкі, то на просьбу акцёраў павесці сябе па сумленні і па дадзенай рэчаіснасці, калі калектыў яго ўпарта адрынае, ён сказаў наступнае: «Гэта класна, што вы адзін з адным. Я не прыйшоў прасіць работы. Стаяць на каленях, прасіць не буду. Вы можаце дабіць мяне сабатажам – і я пайду. Я лічу сябе сумленным чалавекам...»

На гэтых словах зала ўзарвалася: стоячы і апладзіруючы, акцёры скандзіравалі: «Валерый Данілавіч, пакіньце тэатр!» У выніку праз колькі хвілінаў Рылатку з Анісенкам давялося пайсці.

Відавочна, што вольнасцэнаўцы збіраюцца стаяць да канца. Што будзе далей, залежыць збольшага ад рацыі і гнуткасці міністэрства культуры. А тэатр тым часам мае намеры працаваць у звычайным рэжыме і 5 кастрычніка дасць першы ў новым тэатральным сезоне спектакль. Па сутнасці, без мастацкага кіраўніка.

Валерый Мазынскі:

– У творчасці, асабліва ў калектыўнай творчасці, павінна быць усё на любові. Як будзе Валерый Данілавіч гаварыць пра маральнасць, пра духоўнасць, пра нейкія ідэі. Калі ў ім засталася элементарная чалавечая годнасць, ён павінен перажыць, з'есці гэта і пагадзіцца не браць гэты тэатр. Я не трымаюся за пасаду мастацкага кіраўніка. Калі прыйдзе Дудараў – ён захавае тэатр і статус-кво. Гэта было б станоўчым вырашэннем сітуацыі, якая склалася ў нашым тэатры, калі б прыйшоў Дудараў, драматург, лаўрэат у дзесяць разоў больш, чым Анісенка і я. Мастацкі кіраўнік можа і не ставіць спектаклі, ён павінен даваць агульны напрамак тэатру.

Аляксей Дудараў:

— Дырэктара можна такім чынам прызначыць. Аднаго зняць, другога паставіць – і паслаць усіх да чортавай мацеры. Мастацкім кіраўніком так не прызначаюць. Трэба было правесці элементарную разведку – параіцца з тэатральнай грамадскасцю: са мной, з Луцэнкам, з Раеўскім, з Янкоўскім. Ён, дарэчы, страшэнна абураны гэтай сітуацыяй і кажа, што міністра проста падстаўляе нехта. А так здарыўся канфлікт на голым месцы.

Валерый Данілавіч – таленавіты вядучы, цудоўна чытае вершы, выдатна спявае, плённа працаваў на радыё. Але тэатр – гэта іншае. А прафесія мастацкага кіраўніка – асаблівая прафесія. І галоўнае – творчасць можа быць толькі па любові. А тут супраць уся трупа, уся да аднаго!

Дый калі ўсіх акцёраў звольніць, паставіць Анісенку, няхай новых набірае, то не будзе там тэатра. Тэатра Анісенкі не будзе! Ад сілы год, ну, два. ■

АКЦЫІ

Шклоўскія ўлады рыхтуюцца да свята

У Шклове напоўніцу ідзе падрыхтоўка да «Дажынак». Недасведчанаму чалавеку можа падасца, што горад рыхтуецца да асады: яшчэ за 5 дзён да свята ў Шклове з'явіўся Магілёўскі батальён унутраных войскаў (колькасцю 200 чалавек) і яшчэ невядомае падраздзяленне. Пачалася аперацыя па зачыстцы горада: першымі былі абясшкоджаныя 2-3 шклоўскія бамжы. Вайскоўцы патрулююць вуліцы. 19 верасня быў затрыманы малады чалавек, які, выходзячы з бара, не адгукнуўся на вокліч патруля. У гэты ж дзень горад наведала цэлая каманда міністраў і вышэйшых чыноўнікаў, якія прайшліся маршрутам, падрыхтаваным для А.Лукашэнкі. «Надзвычайнае становішча» і ў школах — увесь перадажынкавы тыдзень заняткаў няма, бо ўсе вучні прыцягнутыя да працаў па добраўпарадкаванні Шклова. У напружаным рэжыме працуюць чыноўнікі — цяпер ніхто з іх не пакідае свайго кабінета раней за 19 гадзінаў. А ў жыхароў горада свае разлікі — яны назапашваюць грошы, бо спадзяюцца, што змогуць набыць таннай кілбасы і сала. На гандлёвых радах, дзе ў пятніцу мае адбыцца кірмаш, гандляры з усёй Беларусі прапануюць сваю прадукцыю. Пакуль самым спрытным прадпрыемствам аказаўся завод «Крыніца», які ўжо разгарнуў у горадзе свой намёт. На свята чакаецца прыезд 10 тысячаў гасцей з усёй краіны —лепшых калгаснікаў, пераможцаў жніва. Прыедуць і чыноўнікі, для якіх ужо вызвалілася месца пад жытло — рыхтуюцца нумары ў мясцовым гатэлі, а дзяцей са спецшколы на час правядзення свята перасялілі за горад. ■

BARC List NEWS

Бог неровно делит

Наталья РАДИНА

У меня есть знакомые люди, которые воспитывались в Минском суворовском училище. У всех у них отцы погибли на войне, они попали в «суворовцы» из бедных деревенских семей. По их рассказам я представляла себе суворовское училище как отличный интернат для детей-сирот, которым государство определяет профессию, чтобы облегчить существование. Сегодня многие люди убеждены, что суворовские учебные учреждения не требуются – сирот там мало, а оплачивать из бюджета военные игры мальчиков Беларуси после Чернобыля не по карману. Разница мнений и определила мое желание взглянуть на минских суворовцев сблизи.

Элитное училище

Когда я спросила суворовца лет 12-ти: «Мальчик, как тебе тут живется?», то была потрясена его исчерпывающим ответом. Он стал «смирно», набрал полную грудь воздуха и по-армейски отчеканил: «Я учусь в 3 взводе 4 роты Минского суворовского училища на «отлично», прилагаю все усилия, чтобы учиться еще лучше, чтобы меня уважали! Я доволен своими командирами: они всегда очень строгие, но всегда по существу!»

Сегодня роты суворовского училища насчитывают 600 воспитанников в возрасте от 11 до 17 лет. Детей-сирот в этом составе – 35 человек (около 6%). Из «военных» семей –150, остальные из семей служащих и предпринимателей. Для поступления в училище мало отличной сдачи двух вступительных экзаменов (математика и русское правописание). Министерство обороны РБ не тратит средства на немощных – в суворовцы могут попасть только здоровые подростки. При таких условиях конкурс для поступающих в училище – пятьшесть человек на место.

Жесткий отбор понятен – ведь миноборены спонсирует шесть лет детской «армейской жизни» с ее строгим регламентом: подъем, 40-минутная зарядка, прогулка строем перед отбоем, наряды, сборы и т.д. – все под контролем офицеров. Нагрузка – ежедневно 10 часов занятий (кроме среднеобразовательных дисциплин, еще тактика, устав, строевая, топографическая, военно-медицинская подготовка, военная психология и т.д.)

Справка:
Суворовские училища созданы в 1943 году «для устройства, обучения и воспитания детей воинов Красной Армии, партизан, а также детей советских и партийных работников, рабочих и колхозников, погибших в борьбе с фашистскими оккупантами». С 1943 по 1955 годы было открыто 19 училищ. Минское суворовское училище создано в 1953 году. К 1975 году в СССР 11 училищ расформировали, оставив 6 в Росии (Москва, Казань, Ленинград, Калинин, Свердловск, Уссурийск) и по одному на Украине и Беларуси, хотя детей-сирот из семей военных, партийных и советских работников уже не было. Девиз нынешних минских суворовцев взят у кадетов царского времени: «Жизнь Родине, честь никому!»

Воспитанников растят «в ногу со временем», то есть: «Каждый суворовец обязан свободно владеть иностранным языком и в совершенстве – современным компьютером!». Поэтому министерство обороны списало старые училищные «корветы» и обеспечило минских суворовцев 70 компьютерами новейших модификаций. Телевизоры, магнитофоны, видеомагнитофоны и кадоскопы – в каждом учебном кабинете. Есть спутниковая антенна и училищное кабельное телевидение.

Для того, чтобы суворовец при желании мог получить диплом военного переводчика, преподаватели иностранных языков училища стажируются в Германии, Англии, Франции и США.

В училище есть 7 «комнат досуга», 6 «комнат именинника», где отмечают дни рождения, 4 спортзала, тир, огромный стадион, Дом офицеров предоставляет свой бассейн.

Министерство обороны хорошо заботится о питании и обмундировании «кадетов». Форму суворовцам ежегодно шьют новую, причем каждому индивидуально в ателье. В общей сумме на форму одного «суворовца» миноборены выделяет порядка 150 долларов. Стоимость четырехразового питания воспитанника составляет 1.300 рублей в сутки.

Закончив училище, суворовец сразу может поступить в Военную академию, академию МВД или же в учебные заведения КГБ Беларуси или России.

Номерной интернат

Перед 18-летним Сашей К. закрыты двери всех военных вузов Беларуси и России, потому что он – ученик 6 класса минской школы-интерната № 5. Мать-алкоголичку лишили родительских прав, когда сыну было 15 лет, хотя Саша уже с 3 класса скитался по подвалам и промышлял на помойках. Тогда он удивил даже многое видавших работников интерната: ел руками, не мог понять, для чего нужно мыться, не мог поверить, что спать можно на чистых простынях. Читал он по слогам...

В коридоре интерната я увидела мальчика, который бежал из столовой, прихватив с собой несколько картофелин. Когда он заметил нас с директором,

то попытался их проглотить. Не только Саше, но и почти каждому из 320 воспитанников интерната, долго не верится, что не надо воровать хлеб в столовой и держать его «на случай голодухи», что обед будет и завтра, и послезавтра. Все они «социальные» сироты – дети психически и морально изуродованные родителями-алкоголиками. Этих сирот при живых родителях в интернате №5 подавляющее большинство – 280. Только 40 воспитанников – круглые сироты.

Сегодня в нашей стране из 28 тысяч зарегистрированных сирот 23 тысячи – «социальные сироты», их родители лишены прав на воспитание.

По санитарным нормам в здании интерната № 5 могут содержаться не более 260 детей. Но в прошлом году в интернате жили 350 сирот, в этом меньше – 320.

Из-за катастрофической нехватки мест для сирот в Минске и вообще в республике интернат № 5 уже пятый год терпит неудобства капитального ремонта. В Минске якобы нет ни одного здания, где на время ремонта интерната можно было бы разместить сирот. Пока детей девать некуда, сироты и капремонт мирно сосуществуют: ремонтируют первый этаж учебного корпуса – дети учатся на втором, ремонтируют один спальный корпус – сироты в невероятной тесноте спят в другом. Исключением становится летний период, когда состав интерната выезжает на базу отдыха. К месту сказать, это первый капремонт в интернате после его открытия 40 лет назад.

До капремонта все интернатские спальни представляли собой огромные комнаты на 3 окна и 15-20 коек. Во время ремонта большие спальни разделили на 3 меньшие, в которых живут 3 - 6 детей. В новом варианте спальни менее похожи на казарму, но из-за устаревшей системы отопления сегодня в этих маленьких спальнях зимой слишком жарко, а в сохранившихся больших настолько холодно, что пришлось закупать калориферы.

Вторая причина, из-за которой затягивается ремонт, – отсутствие средств.

Что касается технического обеспечения интерната, то это – 12 древних «корветов», на которых детдомовцы, в отличие от суворовцев, компьютером в совершенстве не овладеют. Видимо, от скромности и привычки довольствоваться малым директор интерната в ответ на размышления о несоответствии «корветов» времени замахала руками: «Да что вы! Нам и этого хватает! Тем более, что мы в прошлом году решили на деньги, выделенные исполкомом на мебель, купить игровые приставки к этим компьютерам... Мебель еще терпит».

Справка:
Минская школа-интернат № 5 образована в 1961 году для приема детей-сирот. В таком качестве она продолжает существовать и сегодня. Интернатов для детей-сирот в Беларуси 64 и есть еще 30, где они присутствуют группами.

Единственное, чего в интернате достаточно, так это телевизоров, потому что 12 из них воспитанники интерната заработали сами, снимаясь в фильме Дмитрия Астрахана «Зал ожидания».

Питание у воспитанников интерната из-за недостаточности выделяемых средств довольно однообразное. Натуральная норма продуктов, необходимых для подростка, не соответствует сумме на питание, которую рассчитали министерство образования и минздрав. Во время подготовки этого материала воспитанник старше 10 лет ежедневно питался на сумму 836 рублей, младше 10 лет – на 736 рублей. Для полноценного питания ребенка требуется сумма, которая выделяется сегодня минским суворовцам – 1.300 рублей в сутки.

Октябрьское повышение «минималки» увеличит сумму на питание сирот до 1.100 рублей, но это не изменит пропорции, поскольку вырастут и цены. ■

КАМЕНТАР нашай свабоды

У суворовцев и детдомовцев разное отрочество. Первых научают гордиться тем, что они – якобы наследники славы российского генералиссимуса, что они будущие защитники суворовского отечества. Вторые – известны только знаком № 5. Эти одетые в индивидуального пошива и ширпотребовское дети – под опекой разных министерств – силового и бессильного. В свои учебные заведения они попадают разными дорогами. Одни – по желанию и с благословения родителей, вторые – из безысходности и с болью в сердце. Понятно, что элитному училищу номер не присвоишь, но было бы справедливо присваивать имена духовных покровителей интернатам, например, интернат имени Петра Мсциславца или Игната Буйницкого, или Вацлава Ластовского, а для белорусского детского военного училища найти уважаемое в Беларуси имя взамен имени убийцы белорусских повстанцев. Потому что на белорусской земле имя Суворова означает то же, что имя Гудериана. Вот несколько имен белорусских полководцев, превосходящих А.Суворова военным талантом, – князь Кейстут, князь Витовт, Константин Острожский, Ян Ходкевич, Павел Сапега.

АЛІМПІЯДА

Прыемныя сюрпрызы

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Пачаць, безумоўна, трэба з медаля больш вышэйшага гатунку, і тут нас чакаў прыемны сюрпрыз. Сваю другую ўзнагароду на турніры заваяваў у стральбе з пнеўматычнага пісталета на адлегласці 50 метраў 37-гадовы мінчанін Ігар Басінскі.

Нагадаем, менавіта ён прынёс першы медаль Беларусі ў гэтым відзе спорту, толькі ў іншай яго катэгорыі. Другі прыемны сюрпрыз прыйшоў з татамі, месца, на якім праводзяцца спаборніцтвы па дзюдо. Выхадзец з Расіі, які прыняў не так даўно беларускае грамадзянства, Анатоль Ларукоў, заваяваў у гэтым відзе спорту бронзавы медаль. Ён асабліва знамянальны, калі ўлічыць, што раней беларусы ў дзюдо ніколі падобных поспехаў не мелі. А вось у цяжкай атлетыцы раней у беларусаў былі добрыя традыцыі, і да агульнавядомага допінгавага скандалу 1995 года яны працягваліся. І вось зараз, можна сказаць, гэтыя традыцыі ўзнаўляюцца. Пацвярджэннем стаў бронзавы медаль нашага штангіста Сяргея Лаўронава. Ну і апошняй радаснай навіной, якую беларускія аматары спорту маглі даведацца з начной тэлетрансляцыі па «Еўраспорце», стала яшчэ адна бронза, і зноў у стральбе, толькі ў гэты раз з пнеўматычнай вінтоўкі. Чарговым шчаслівым і ўладальнікам 22,5 тысяч долараў ЗША (столькі абяцае беларускае міністэрства спорту за бронзу, 30 тысяч – за серабро, 60 – за золата) стаў мінчанін Сяргей Мартынаў.

Варта адзначыць вельмі цікавы фактар. Тыя, на каго перш за ўсё ўскладалі медальныя надзеі, пакуль што поўнасцю праваливаюцца. Гэта і плыўцы, хаця шостае месца Наталлі Бараноўскай можна лічыць поспехам. Гэта і, канешне, спартыўныя гімнасты, на якіх (а ў прыватнасці, на Івана Іванкова) узвалілі, як высветлілася, непасільную ношу па здабыцці ледзь не чвэрці ўсіх медалёў Беларусі. А нашы гімнасты пакуль не ўзялі ніводнага, і чацвёртае месца ў мужчынскім шматбор'і Іванкова можа расцэньвацца толькі як правал, хаця і пашкадаваць шмат разоў рэзанага-перарэзанага на аперацыйным стале Івана таксама варта. Ды і яшчэ шмат хто, як высветлілася, паехалі на алімпійскія гульні намінальна спартсменамі, рэальна ж турыстамі.

● Справа бронзавы медаліст Сяргей Мартынаў

Але не будзем аб сумным. Прабілася ў фінал у акадэмічным веславанні залатая беларуская надзея Екацярына Карстэн. Паступова праходзяць этап за этапам тэнісісты. Напрадзе лёгкая атлетыка. Можа недзе яшчэ нас чакаюць прыемныя сюрпрызы? А пакуль што беларуская зборная займае 18-е месца ў медальна-залікавай гонцы. ■

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана ў друкарні УП «Мэджык»
г. Мінск, ул. Кнорына, 50. Заказ 404 Нумар падпісаны ў друк 21/09/2000 (1 00) Наклад – 9.200